JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUME-I-EFKIAR
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆՍ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՉԵՆ ԴԱՐՁՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افكار ارمنيجه يومى غزته
صاحب امتياز اوحانس فريد
اداره خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومرو ٥٤

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԿ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՌԱՄՍ.
Պոլսոյ համար	80 Ղ.	45	25 Ղ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի գրուելիք ծանուցմանց համար ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ ❊ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ ❊ 10 ՓԱՐԱ

Քաղաքական Կացութիւնը

ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՊԱՅՄԱՆԸ ԵՒ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՅՄԱՆԸ

Պատերազմական տուգանքի խնդիրը մէկ կողմ թողլով, որովհետեւ անիկա երկրորդական է բուն հողային կամ սահմանագլխի խնդրոյն մօտ, այսօր կ'ուզենք մեր ընթերցողներուն բաւական ճշգրիտ գաղափար մը տալ այն մասին թէ ինչ կը նշանակէ, Թուրքիոյ համար Դաշնակիցներուն պայմանը, և ինչ կը նշանակէ, դարձեալ Թուրքիոյ համար, Տէրութեանց կողմէ առաջարկուած պայմանը։

Միտիա — Ռոտոսթօ գիծը, Սեւ ծովէն Մարմարա, հարիւր քիլօմեթր է միայն ուղիղ գիծով, — այս նախնական կէտը յայտնապէս ցոյց կուտայ թէ Դաշնակիցներուն պայմանը ինչքան նեղ դիրքի մէջ կը դնէ Կ. Պոլսոյ ապահովութիւնը։

Միտիա — Էնոս գիծը, դարձեալ Սեւ ծովէն Մարմարա, երկու հարիւր քիլոմեթր է կոր գիծով, — այս նախնական կէտն ալ, իր կարգին, ցոյց կուտայ Թուրքիոյ համար համեմատաբար նպաստաւոր պայման մը։

Այդ կոր գիծը ո՛չ միայն հողային լայն սահման մը կ'ընծայէ Թուրքիոյ, այլ այս կողմը կը թողու Ռոտոսթօն, Սիլիվրին, Պուլայիրը, Շարքէօյը, Կէլիպօլուի թերակղզին, հետեւաբար Տարտանէլի անցքին երկու կողմերն ալ։

Ամբողջ Եւրոպական Թուրքիա, պատերազմէն առաջ 180000 քառակուսի քիլոմեթր էր, թերեւս քիչ մը աւելի կամ քիչ մը պակաս։ Միտիա — Էնոս գիծով, Պոլիսն ալ հաշուելով, Թուրքիոյ ձեռքը կը մնայ Եւրոպական հող ըլլալով 25000 քիլոմեթր, — Միտիա — Ռոտոսթօյով միայն՝ շատ աւելի քիչ բնականաբար, կէսը թերեւս։

Այս համառօտ պատկերը ցոյց կուտայ թէ Թուրքիա ո՛րքան իրաւունք ունի պնդելու պատերազմին վրայ, կամ, ի հարկին, ընդունելու Տէրութեանց պայմանը միայն։ 180000 և 25000 քիլոմեթրի հասնիլը արդէն աննախընթաց է այսքան կարճատեւ պատերազմի մը համար։

Միտիա — Էնոս գիծը ընդունելով, խնդրական կը մնայ թէ Լիւլէ Պուրկազ ո՞ր պիտի վերադարձի։ Լիւլէ Պուրկազ Միտիայէն վար դէպի Մարմարա այնպիսի գիծի մը վրայ կը գտնուի որ կարելի է ձգել զայն այս կողմը, ինչպէս նաեւ Պապա Էսկին գրեթէ միեւնոյն բանն է։

Հետեւաբար Տէրութեանց պայմանը երկու կողմերուն համար ալ վիճելի է տակաւին։ Մանաւանդ Բ. Դուռը ա՛լ աւելի պատճառ ունի հետաքրքրուելու և հարցնելու Տէրութեանց թէ Միտիա — Էնոս գիծը ինչ ընթացքով պիտի չափուի։ Զանազան չափեր կան սահմաններ կտրելու համար։ Կայ որ կոր գիծին վրայ ուղիղ սահման կ'ըլլայ, եթէ կրնանք այսպէս ըսել, և կորութեան երկու ծայրերը այնպէս մը կը կտրուին որ քիչ առնենէն անորոշութիւն կը ծագի և գոնէ չէզոք հողի խնդիր, հետեւաբար վէճ կը ծագի, ինչպէս ասկէց առաջ շարունակ կը ծագէր Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ։ Կայ որ աղեղնաձեւ կտրուածք մը սահման կ'որոշէ, զոր օրինակ այս պարագային Միտիայէն դէպի կոր ուղղութեամբ մինչ հոս հոս տանելով կարիքին մինչեւ Էնոս, և այդ դէպքին ի հարկէ Լիւլէ Պուրկազ և Պապա Էսկի կրնան օսմանեան հող մնալ։ Այս վերջինը աղեղնաձեւ կտրուածքը՝ նպաստաւոր է Թուրքիոյ, ինչպէս կը տեսնուի և կարծես թէ Տէրութիւնք պարտաւոր են, կամ արդէն միտքերնին դրած են այս կերպ չափով չարժելու, քանի որ Միտիա — Էնոս գիծը ուղիղ չըլլալով, նպատակ ունի Թուրքիոյ ո՛չ միայն մայրաքաղաքը ապահովել, այլ Դաշնակիցներուն իրաւասութենէն հեռի պահել Կէլիպօլուի թերակղզին նայող եզերքը և այսպէս Տարտանէլի եւրոպական եզերքը ապահովել ասիականին չափ, նեղուցէն դուրս ձգելով Դաշնակիցները։

Բայց Միտիա-Էնոսի գիծը ինչ կերպով պիտի ըմբռնուի, բնաւ որոշ տեղեկութիւն մը չկայ։ Ցայտնի է թէ Թուրքիա զօրաւոր պատճառներ ունի կանխաւ այս կէտը հասկնալու, և Դաշնակիցներն ալ արդէն իրենց վերջնական պատասխանը տալէ առաջ ուղղակի կամ անուղղակի լուսաւորուիլ պիտի ուզեն Եւրոպական Արիսպագոսին երկրաչափական իմաստութենէն։

Բայց ներկայ ժամուս անորոշութիւնը թոյլ չի տար մեզի հաստատելու թէ հաշտութեան յոյսերը զօրաւոր ըլլան։ Տէրութիւնները արդէն իրենք ալ տեսակ մը ձգձգում կը գնեն գործին մէջ։ Արդեօք ամէն կողմէ կըսպասուի որ բաց դաշտի վրայ ճակատամա՞րտ մը մղուի, որ այս անգամ վճռական ըլլայ դարձեալ։ Բայց այսպիսի ճակատամարտ մը կրնայ մղուիլ [illegible], իր հետեւանքին համեմատ, ջուրը ձգել Միտիա— Ռոտոսթօ ինչպէս նաեւ Միտիա—Էնոս սահմանագիծը։

ԻՆՉԵՐ ԿԸ ԽՈՐՀԻՆ...

Հայրենասէր թաղի մը մէկ սրճարանին առջեւ նստած՝ բարեկամի մը կը սպասէի. Այս պահուս կը դիտէի որ ներսը թարմացած մէկը կը կարդայ յաջորդ օրուան թերթը [illegible] և մանչու մը միջեւ [illegible] էր միայն։ Իբր հեղինակ, բնականաբար հետաքրքիր պիտի ըլլայի թէ ինչպէս պիտի [illegible], ինչպէս պիտի փառաւորէր գրական հանճարս և գրիչի ճարտարութիւնս...։ Բայց տեսա թէ ինչ պատահեցաւ։

— Առիկա բաներ մը հասկցնել կ'ուզէ կոր, ըսաւ այն որ թարմացածային կարդալ [illegible] էր գրուածը։

— Այո՛, այո՛. անանկ կ'երեւի։

— Վախնամ «Տղան» Մոսկովն է, «Աղջիկն» ալ Հայաստանը...

— Առանկ ըլլար նէ՝ տղան այնչափ չպիտի աղաչէր, աղջիկն ալ այդչափ նազ չպիտի ընէր։

— Առիկա բան մը հասկցնելու համար է, չէ՞ նայիր, աղջիկը ըսեր է որ [illegible] մը. այդ [illegible] Ինկիլիզին համար ըլլալու է։

— Բան մըն ալ ըսած է տղան. «Անկէ [illegible] պիտի ըլլան, [illegible] Հայաստանը չէ՞, [illegible] կ'ըսէ կոր մարդը...

Ցանցառ մէկը խնկէր [illegible] միւսները.

— Աղբար, ըսաւ, ինչ պարապ խօսքեր կ'ընէք, մարդուն մէկը բան մըն է գրեր. աղջիկ մը տղայ մը սիրահարեր են, քիչ մը թարթ թարգի խօսեր են. անոր ամէնը այդ է։

— Առանկ բա՞ն կ'ըլլայ ծօ, [illegible] ծերուկ մը [illegible], առանկ բա՞ն կ'ըլլայ. մարդը գրեր է նէ, բան մը հասկցնելու համար գրեր է. գտէք հասկցէ՛ք։

Բարեկամութեան օրհամի վիճաբանութիւնները երկար չեն տեւեր։ [illegible]

Մարդիկ մեկնութիւններ կուտային գրածիս, որուն մէջ այն՛ինչ, ո՛չինչ կար այլաբանութիւն կամ ակնարկութիւն։

Պատճառ՝ մեծ՛ թաղ մըն է, հայկական կացութիւն մը, որուն հարկ է քիչ մը անդրադառնալ։

Անմեղ, պարզ բաներու այսպէս իմաստներ կուտանք, որովհետեւ,

1. Բաղդախնդիրներ ենք։ Բաղդախնդութիւնը իր մոլութիւնով հետ [illegible] մեր ուղեղներուն անկիւնը։

2. Կը խորհինք որ, ամէն ինչ գրելու ազատութիւն չգտնելով՝ գրողները այլաբանութիւններով պէտք է հասկցնեն իրենց միտքը։

Ինչ ընել, ինչպէս դարմանել այս վիճակը։

Քանի որ քաղաքական հալածանքները եղած են այդ մտայնութիւնը ծնողը, պէտք է այդ կողմը դառնալ մեր ուշադրութիւնը։ Այս երկրին մէջ քաղաքականութիւնով ամէնէն շատ, ծայրայեղօրէն, զբաղող ազգ մը եթէ կայ այն ալ մենք ենք։ Անա՛ չարքջ կէս դար է որ հայկական ցաւը եւրոպական հարց մը եղած է, դիւանագիտական ձախող խնդիր մը, և մենք որ առակուին չենք դադրիր ջարդուելէ, թալանուելէ ու կոտորուելէ, բնականաբար՝ մեր ուղեղը իրենց բոլոր ուժովը, իրենց ուժին ու գերազանցած թիւնովը յաւէրն դէպ ի դիւանագիտութիւն, և մեր տառապանքներ միտքերը հոլովին քաղաքական շարժումներ։ Քաղաքականի այս մոլութիւնը կը վնասէ մեր զարգացման, ինքնամփոփ աշխատանքի գործերուն, տակաւին, ինչ օգտին որ կարելի չէ հասուն ջուրին դէմ թումբ կանգնիլ. շատ շատ՝ ողողումին վնասները մեղմելու համար՝ հողին վրայ երկրորդական առուներ կարելի է բանալ որպէսզի հոսանքին ուժը մեղմուի։ Հետեւաբար, գիտնալով թէ մինչեւ հայկական վիճակներու հանդարտութեան ժամանումը՝ մարգ այդ կացութիւնը պիտի տիրէ մեր մէջ, կը գոհանանք միայն յորդորելով մեր երիտասարդութիւնը որ քիչ մը հեռանայ քաղաքական ինքնամոռացութենէ և ինքզինք տայ մտաւորական գեղարուեստական և մարդասիրական աշխատանքի։ Առանք աւելի պիտի ծառայեն քաղաքական իտէալներու արդիւնաբերութեան քան արհեստական վիճաբանութիւնները, դատարկախօսութիւնները և ժամանակի կորուստը։

Դարով երկրորդ պարագային՝ զայն կը յանձնեմ մեր պետական վարիչներուն ուշադրութեան։

Գրաքննութիւնը որ կայ մամուլին վրայ, նպատակէն վրիպած դիւրք մըն է։ Այդ հսկողութիւնը անո՛ւ համար՝ որպէսզի ժողովուրդը գէշ չէրթայ տեղ ու սխալ լուրերու, պարապ ասպախօսութիւններու կամ յոռեկոս տխուրութիւններու։ Նպատակը բարի։ Բայց եկու տես որ հակառակ արդիւնք կուտայ։ Հիմա ժողովուրդը շատ աւելի ենթակայ է սուտ լուրերու, չափազանցութիւններու և շարախօսութիւններու։ Հիմա կը հաւատան ամէնէն պզտիկ ասեկոսին՝ որովհետեւ թերթերը չեն վերներ գրել։

Այսպէսով ստեպ կը դառնայ վստահութիւնը մամուլին և ժողովուրդին միջեւ, և տակաւ կուգայ համոզում մը թէ ինչ որ թերթերը կը գրեն իրողութիւնը անոր գլխաւոր նշկարակն է։

Առիկա վտանգ մըն է, իսկական վտանգը, որուն դէմ պայքարելու համար հաւատարմութիւնը դրել գրաքննութիւնը։

Ազատութիւնը միտքերը կը հանդարտեցնէ, կը սափրեցնէ նոյնիսկ։ Աստուածն ու արգիլքն են որ կը մոլորեցնեն ժողովուրդները, ենթադրութիւններու և կասկածներու ծովին մէջ կը նետեն զանոնք։

Փաստ ան՛ա՛։

Բաղ կասկածութիւնը քիչ մը բարի ըլլայ խորհելու։

Յ. ԽԱՐՏԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„Ի (2)

ՈՒԽՏԻ ՃԱՄԲԷՆ

ՎԷՊ՝ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԳՐԵՑ՝ ԳԷՈՐԳ ՄԵՍՐՈՊ

Ա. ՄԱՍ

ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐ

Ա. ԳԼՈՒԽ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

— Ինչպէս կը տեսնէք, չարունակեց Վասյա, բոլոր լոյսերը, բոլոր կանթեղները ու մոմերը մարած են, Ս. Գերեզմանին չուրջ ու ներսը գտնուած լոյսերն ալ մարած են. միմիայն բուն Գերեզմանին մէջ մնացած մայր կանթեղները կը վառին։ Հիմակ Ցոյներուն Պատրիարքը և Հայոց Աստուածաբանայր վարդապետը ներս պէտի մտնեն։

— Տեսէ՛ք Ցոյներու Պատրիարքը եկաւ, յարեց մասով ցուցնելով Ցանցաց երկար հասակով պատրիարքը։ Անոր մեր վարդապետն ալ պատարագի զգեստներ հագած, առանց շուրջառի, գնաց։

— Սա զինուորնե՞րը ինչ կ'ընեն հոս, հարցուց Հերմինէ։

— Անոնք կը հսկեն որ կռիւ չպատահի, տեսէ՛ք միւս կողմերն ալ բոլորտիքներ զինուորներ կան, ամէնքն ալ զինուած։

— Ջարմանալի՛ բան, դոյեց աղջիկը զարմանք յայտնելով, Քրիստոսի եկեղեցիին մէջ կրօնական արարողութեան մը առթիւ զինուորներու գտնուի՞լը...

— Ի զորութեան վարդապետը կը հսկեն. աւելցուց տիկին Ջարուհի։

— Ցաւալի է որ այդպէս է, ըսաւ երիտասարդը, հոս առանց զինուորական իշխանութեան կարելի չէ հանդարտութեամբ ինչպէս մը կատարել կամ արարողութիւն ընել։ Մինչ եղած են արիւնոտ կռիւներ, մեր Հայերուն և Ցոյներուն, լատիններուն կամ միւս ազգերուն միջեւ։ Կրնայ պատահիլ որ հիմակ ալ նմանօրինակ կռիւ մը ծագի։ Ընդհանրապէս մեծ կռիւները կատարուած արարողութեան ժամանակ տեղի կ'ունենան։

— Բայց չէ՞ որ կատարողութիւն մը կայ և իւրաքանչիւր ազգի սեփականութիւնը յայտնի է ու ճշդուած, դիտել տուաւ Հերմինէ, ինչո՞ւ աւելի տեղի պիտի ունենան կռիւներ։

— Այս կռիւներու պատասխանատուները մէկն ալ կառավարութիւնն է անշուշտ, վ. ալ ըսաւ Վասյա։ Միւթեսարրիֆէն սկսեալ ամէնէն յետին պաշտօնեան վարձուած է կաշառք առնելու, ասոնք աւար չեն կրնար տալու։ Այդ է պատճառ որ կը քաշքշեն նորէկ կռիւներ։ Ամէն տարի Նաւէկը տոնէն եղ, առանց գումար մը կայ և լոյն պատրիարքարանները առանձին զօռ, ամէն կռիւներ եղալ, անոնք ծախք կը տանեն Պոլիս պաշտօնեաներ, ինչպէս կ'ուզեն ու չքաջալերեն կռիւներ։

— Նայեցէ՛ք Գերեզմանին առջեւ, ըսաւ Վասյա, երկու եկեղեցականներ և մէկմէկ ժամ, դուրս գալուն, մեկնած մը կը կը հեղին. միայն մայր մէկ ծայրը ան Հայոց վարդապետն է ոտնած, բակ միւս ծայրը Ցոյնաց Պատրիարքը։ Ս. Գերեզմանին ներսի կողմը խաղաղուած է երկու մասի։ Բայց գերեզմանը մէկ ու նոյնն է մը։ Ներս կը մտնեն։ Մէկ մասը աւելի չկրնար ու կը մէկ կարենան պատկերը։ Ցոյնաց պատրիարքը թէ իր բարձր աստիճանին համար և թէ իրենց ազգային իրաւունք առաջ ներս կը մտնէ, յետոյ հայ վարդապետը։ Հոն իրենց աւետ կը կատարեն և Գերեզմանին մէջ ալ կախուած կանթեղէն կը վառեն ձեռքերնին գտնուած մոմը արդէն ներս և դուրս կուգան։

— Ինչո՞ւ ուրեմն յոյս պիտի բլէ կ'րաբին աւետարանիչներէն սենեակ, հարցուց Հերմինէ, կ'ըսեն թէ տարին անգամ մը երկինքէն լոյս կ'իջնէ Գերեզմանին վրայ և այդ լոյսէն է որ կը վառին։

Սրէք տեսակ վարդապետ մը որ չունելով հանդերձ այդ տեսլ ըմբռնումը ուխտաւորներու իրենին մէջ, չուխտաւորներու մէջը ինքնին, և ճշմարիտը պատմել, իր յաւելութիւնը չարչիա հաստատեց անանց քարոզել։

— Երկինքէն լոյս իջնելու և լոյս ճշմարտութեան յոյս եղելու համոզումը տեղէ է և առաջադէմն։ Կան վարդապետներ որոնք տեղ հասկցուած ըմբռնումով մը չեն ուզեր ջնջել այդ ծեսը համոզումը կամ նախապաշարումը. կը կարծեն թէ հաւատացեալին եթէ ճշմարտութիւնը ըսեն պիտի դալթակղի կամ իրենց վրայ տեսակ մը պէտք կորսնցնէ։ Առկէց զատ կ'ուզեն ժողովուրդին միամտութիւնը չահագործել. և որովհետեւ չեն կրնար բացարձակապէս հաստատել այդ նախապաշարումը, լռելեան կը քաջալերեն զայն։ Իրականութիւնը իմ պատմածս է։

Տիկին Ջարուհի յայտնի նշաններ ըսաւ յոյց ալ իր նեղուած ըլլալուն։ Տեսարբ [illegible] մէկ մէկ քանի օրէ ի վեր խանգարած ու խռովուած բաղդաւորութիւնը պատճառ դարձած էր որ ազգ սպառնի։ Գաղջացուութիւն մը կը բուրէր ամէն կողմէ։

Վասյա նշմարելով տիկին Ջարուհիի անհուլութիւնը,

— Կարծեմ կը նեղուիք, տիկին, ըսաւ հեզաբար շշուկով մը։

— Այո, եղաւ պատասխանը, այստեղ կանգնած օդը կը նեղէ կոր զիս, բայց ըսեմ չէ։ Կարծեմ արդէն լմնալու մօտ է։

— Միշտ է, այո, յարեց երիտասարդը, հիմակ յոյսը դուրս կուտան, անկէ ետքը եթէ ուզէք կրնաք մեկնիլ։

Ցանկարծ ուար ծայն մը եղաւ վարէն. ճիչ. երգեր, ոտքերուն ձայն մըս ծեծկուած կնոջ մը աղաղակն էր այդ. Տիկինը կ'ծու ուր վարժուեր էր այդպիսի ձայներու, որովհետեւ ընաւ եկեղեցիութիւն չէր ըսե, բայց ձէմինէ զարմացական ճիչ մը արձակեց։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

ԽՈՍՆՑՆԱԼԸ

ԿՆՈՆԻԿԻ ԿԱՆՆ

Ձիւնհալը սկսած է։ Գիւղին հանդիպակաց լեռներէ՛ն տակաւ մերկանալով գիւղին ծածկոց աղխատ ու թանձր խաւէն՝ ցանցառ երակներ կը ցուցադրեն, որոնց մէջ կ'ընդնշմարուին իրենց թուխ կանաչ զգեստը։

Հագիւ ծագած է այգը։ Թմբեւ մշուշ մը տակաւին կը պատէ դաշտերն ու ձորերը, և կը քօղարկէ արեւը՝ որ մանրամաս նայուածքով մը յակոբէն կը բարձրանայ դէպ ի վեր, բեկբեկ շողերով ծածկելով մշուշի քօղը, որ չառագոյն կապտաւոր մը կը զգենուի։ Քանի մը թռչուններ հոս ու հոն կը ճռուողեն անվստահ չիկուրով. պզտիկ զեփիւռ մը կը հպանցէ ծառերու մերկ ոստերուն՝ որոնք կը սրսփան։ Ցեռամինց աքաղաղներ կը ձգեն փողոցին անկիւնները, և հեռուէն կը լսուին հովուի մը սրինգին մելամաղձոտ շեշտերը՝ զորոնք տատանուող սիւգը կը տարածէ միջոցին մէջ։

Մարգուհի կը բանայ իր պատուհանը և տակաւին անխնամ արդուզարդով մը կ'ընկղմուի հոն։ Ո՛րքան նմանիլ և բարոփարոր է բնութեան զարթօնքը ձմեռնային երկարատեւ խռովութենէն յետոյ։ Իր հոգին, խոր ու պայծառ թախիծով մը համակուած, թեթեւ կողկողը մը կ'զգայ դարնան այս նախօրեակին, իր ճակատը, մտաց հոգերով ծաղկած, կը պաղչի զեփիւռին չանեչէն, և որակն խորունկ ծոցերէն ախար հառաչ մ'արձակելով կ'ըսէ։

«Ա՛հ մօտալուտ է Գարունը, քիչ ատենէն դաշտերն ու հովիտներ պիտի զարդարուին զմրուխտ դալարիքով մը, մանուշակը իր կապոյտ աչուկներ պիտի բանայ անհամարձակ ծիլներու տակէն, թռչուններն աւելի ոգեւորուած ձայնով մը պիտի դայլայլեն տանուտա ղալարանքներուն մէջ, ընդհուպ պիտի գայ ծիծեռնիկն ալ՝ նորոգելու համար իր կիսաւեր բոյնիկը. տակայն ափսո՜ս, իմ սրտիս ծիծեռնիկ թերեւս չպիտի վերադառնայ իր հայրենի օճախը...։

«Ո՜հ, ինչո՞ւ ի զուր կյանքէս՝ պահել իմ սիրտն ու կեանքը։ Ես երջանիկ էի առաջ, օրերս հեշտին անդորրութեան մը մէջ կը սահէին այս գիւղակին մէջ։ Մայրս ու քոյրերս բաւական էին ինծի՝ ամէն բան տալ, ղոչանով տեսնելու մեր այս համեստ ու պարզուկ կենցաղին մէջ... Եւ տակայն, զգալի թէ ամէն ինչ փոխուեցաւ իմ էութեանս մէջ. սիրտս ոկսաւ նոր զարկով մը բաբախել, տեսակ մը անձուկ անուշ կեանք, զգայի այն նոր կեանքին զուգութիւնները, սէր ու պատիր երազներու մէջ օրօրուեցաւ հոգիս, տակայն ափսո՜ս որ չի կրցայ լիովի ըմբոշխնել այն հեշտալից ժամերը...։

«Ո՜հ, ու՞ր է, ու՞ր է արդեօք հիմա ինքը...։

Հագիւ տասնըհօթամեայ պարմանուհին իր վրայ կը կրէր բնութեան ամէն հրապոյրները։ Թուխ չագանակագոյն մազերու առատ խուրձ մը կը շրջանակէր իր ձուածիր դէմքը՝ որ Ռուպէնսի վրձինին արժանի էր, և ուսին վրայ ինկած թեթեւ դալուկը ա՛լ աւելի արդարօրէն ու հրապուրիչ կ'ընծայէր զինք։ Իր սեւ գեղաչեայ աչքերը, տխրութեան և հաւտարմութեան կապուտ [illegible]

կիրպուկի երանգով մը ծածկուած. եղերական էին մետաքսանման երկար թարթիչներով՝ որոնց անկիւնը կը պղպջայ տակաւին յստակ կայլակը իր արցունքներուն, որոնք թրջած էին իր բարձը։

Վեց ամիս առաջ նշանուած էին զինքը պարկեշտ ու ազգասէր երիտասարդի մը՝ որ վինուորագրութենէ ազատելու համար որոշած էր բաղդը մրցնել այս համեստ ու գեղանի աղջկանը հետ։ Սակայն զօրակոչի օրերը եկան հասան, և երիտասարդը չէր կրցած դժբաղդաբար հարկ եղած պատրաստութիւնները տեսնել, այնպէս որ բաժանեցին զինքը իր սրտատենչ խօսեցեալէն, որուն հետ մէկ անգամ միայն խօսակցելու բաղդը կամ, լաւ է ըսել, դժբաղդութիւնը ունեցած էր։

Բաժանման օրը խիստ կսկծալի եղաւ։ Հէգ երիտասարդը, կոկորդը սեղմուած, սիրտը ճնշուած իր ծայրայեղ յուսահատութենէն, հազիւ կրցած էր սա՛ խօսքերը ըսել իր խօսեցեալին. «Մի լար, պաշտելիդ իմ սիրեցեալ, յուսամ թէ ողջամբ կը դառնամ ու կը տեսնեմ զքեզ, իսկ եթէ մեռնիմ, աղօթէ՛ իմ հոգւոյս համար և աղաւ եղիր»։

Ու կսկծալի նշուլապճեղ հորիզոնը մթնցաւ յանկարծ, Մարգուհիի աչքերուն մէջ խաւարի շղարշում մը շանթեց և իր սիրտը հեգտակը այնքան շիջուցեցաւ այս անակնկալին առջեւ, որ երկար ժամանակ մեծ անկարծ բնկաւ։ Սարսափի զգացումներ, անվերջանալի նմանիներ ունեցաւ ան, որոնց մէջ կիսախուփ աչքերը չորցին յառելով՝ անհասկնալի բաներ կը մրմնջէր և կը փնտռէր իր մայրը։ Դժբաղդ մօրկան գերբնական անձնուիրութիւնն ու խընամքը հազիւ յաջողեցան խլել զինքը մահուան ճիրկէն։

Ու հիմա, հազիւ ապաքինած զինքը գգուող աստղին ճառագայթներէն, իր դալուկ ճակատը տակաւին յետամնաց տխուր մը աղջկութենէն հրապոյրը, կ'արտածէ տառապեալ զեփիւռին գով փայփայումներէն, և առանձնակ աչքերը յառած չառագոյն հորիզոնին, ծայրը այն ճամբուն՝ ուրկէ հեռացած էր իր սիրելին, հոգիին բոլոր տենչանքով կ'զգայ տեսնել անոր վերադարձը՝ որ չէր հաւատար, աւա՜ղ...։

Իր մեկնումէն ամիս մը վերջ, եղերական նամակ մը ղրկած էր իր խօսեցեալին, և անկէ ի վեր ալ մէկ լուր։ Ո՛չ որ գիտէր թէ ուր էր ան, մեռա՞ծ էր թէ ողջ։

* *

— Ո՛վ, հոգւոյ՛, դառնա՛զա, հեռացիր այդ պատուհանէն, առաւօտեան հովը պաղ է և կը մսիս, տակաւին հիւանդ եղող է բեզի ալ ինծի ալ, մեղքի՛ր քաղցրներդ ու իմ աչքերս...։

Մարմանուհին չի լսեր կարծես իր մօր խօսքերը։ Այնքան յափշտակուած է իր միտքը անցեալի յուշերով, այնքան խռովուած է իր երեւակայութիւնը՝ որ աչքերը անթարթ յառած հեռաւոր յուսաստղ անկիւնին՝ կ'երազէ միշտ...։ Ինչ պիտի ըլլայ այլ եւ իր կեանքը, ինչո՞վ պիտի մխիթարուի իր վշտաբեկ ու վիրաւոր սիրտը, որո՞ւն համար պիտի ապրի այլ եւս այդ գիւղին մէջ, ուր ամէն բան պիտի յիշեցնէ զայն ու յաւիտենական անցեալը։

Կ'երազէ՛։ Կը զգայ թէ իր հոգին կը [illegible]

ԿԱՐԵՒՈՐ

Թերթիս չրջիկն և Վ. Պոլ. պաշտօնեայ Պետրոս էֆ. Վանեան, Սեւ ծովի գծով մեկնեցաւ Կիրասոն, Օրտու, Տրապիզոն, Սամսոն և բոլոր կարեւոր նաւահանգիստներէ վերջ Անատոլուի ներքին գաւառները։

առանձնի հորիզոնին անդին, հեռաւոր բլուրներու յետին ծալքերէն անդին, երթալ սուզուելու համար պատերազմի դաշտին վրայ: Անոր հոն է. կը յածի ռազմիկներուն վերեւ, քիւրտաւոր զինուորներու մէջէն կ'որոնէ իր խոհեմը եւ կը խօսիայ դէպի անոր: Բայց անոր կը պատասխանեն, կը ժպտին, կ'ըսեն... Ո՛հ, Աստուա՛ծ իմ, վիրաւորուած է ան...: Կը ողբա՛յ, կը հառաչէ անոր քով, եւ իր թեւերուն մէջ առած անոր վիրաւոր գլուխը՝ կը ջանայ համբոյրներովը կասեցնել հոսող արիւնը: Ասե՛ղ մահացու էր վէրքը, եւ իր բոլոր ճիգերը ուրիշ վերծնութիւն չեն ստեղծեր՝ եթէ ոչ՝ յետին ժպիտը ազնուական զինուորին՝ որ իր գլուխը կը ծգէ անոր գիրկը...,

. . . .

Մայրը կը թմբանձէ կրկին, արտասուքի ու աղերսի չեղ մը զգալով այս անգամ իր ծոցին մէջ:

— Մեղքեր'ը զի՛ս, Մեղքէ՛կ, մի՛ ուխի ցուցներ իմ հոգիս որ քուկինին չափ կը կամայ, կ՚լ, զաւակս, Աստուած մեծ է, հարկաւ մօտ օրէն մխիթարական լուր մը կ'առնենք, պատերազմի մէջ զինուորը իր կամքին տէրը չէ. կարելի է ժամանակ չունի գրելու...:

— Դարձեալ տաղին արտասուքը կը զլխեմ, մայրի՛կ, ան'ո ուրան գեղեցիկ է ան. ծիծաղիդ տակէն լեռներու գիծերուն գագաթը կը տեսնուին, մատղաշ է զարունը, ծիծառն ալ պէտք գայ քիչ օրէն, ուզածս իմ խօսքերս'ը, ո՞ւր է ան, չենք գիտեր... պէտք վերադառնայ՛, արդեօք ան ալ ատրազի՞ր թաղուածներուն հետ, պէտք տեսնե՛մ զինքը վերջին...: ո՛հ, ո՛չ, չեմ կարծեր: Բէչ մ'առայ, բուռ մը չորացուցակ կերպով կանչեց արդէն պատուհանէն ատղէքէն անցնելով: Տխուր նախազգացում մը ինծի կ'ըսէ թէ ի զո՛ւր կը սպասեմ իրեն, ի զուր կը ջանամ նշմարել իր դարձը այն ուղիէն ծայրէն՝ ուրկէ մեկնեցաւ ան: Դանէ տառապալը զիտնայի՝ թէ մեռած է ան արիաբար խիզախելով թշնամիին դէմ, գիտնայի՝ թէ զոհուած է հայրենիքին համար, և պէտք ըսէ. «Օրհնեա՛լ բլլայ իր յիշատակը»: Բայց այս անստուգութիւնը, այս լռութիւնը կը սպաննէ զիս: մա՛յր իմ, ո՛հ, չտա դժբաղդ եմ ես:

Ու զեղջնի աղջիկը, սեւցէն զարնուած քնքուշ մը պէս, գլուխը ծգեց կուրծքին վրայ և սկսաւ հեծկլալ...:

Իկոնիոն. ՏԻԳՐԱՆ Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ

ՆՈՐ ԵՒ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԵՕՐԿԻՕՍ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

(ԱԹԷՆՔԻ ԹԵՐԹԵՐԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ)

Վերջին Քղթարերով առնուած Աթէնքի թերթերը նոր և ընդարձակ մանրամասնութիւններ կը հաղորդեն Յունաստանի թագաւորին սպանութեան վրայ և ի վեր կը հանեն այն դժնդակ ազատութիւնը, զոր այս ոճիրը առաջ բերաւ Յունաստանի ժողովրդային ամէն դասակարգերուն մէջ:

Ոճիրը տեղի ունեցաւ անցած երկուշաբթի իրիկուն, ժամը 5ին մօտերը:

Թագաւորը իր սովորական պտոյտը ըրած ըլլալով, իր բնակարանը կը դառնար, Նիքոլա Իլիասին մօտ տաղը վայրկեանի չափ մնալէ ետք:

Եօրկիոս Թագաւոր Փալոս Լիմանիի մօտեցած էր, երբ անդրադարձել, անկիւնէ մը դուրս ելլելով, մօտեցաւ թագաւորին և եառևւ կողմէն պարպեց խռովող բիվոլվեր մը, դարանամուտներուն գործածած տեսակէն: Զէնքը պարպեց երկու մէտր հեռուէն: Թիկնապահ Ֆրանկուլիս, որ թագաւորին կ'ընկերանար, անմիջապէս եւէն դարձաւ և տեսնելով որ մարդասպանը կը պատրաստուէր երկրորդ գնդակ մը պարպել, խոյացաւ անոր վրայ և զինաթափ ըրաւ զայն: Միեւնոյն ատեն ժամանեցին երկու կ'րէտացի ժանտարմաներ, որոնք թագաւորին կը հետեւէին 20 մէտր հեռուէն, և քանի մը զինուոր, որոնց յանձնեց Մ. Ֆրանկուլիս, մարդասպանը և ինք վազեց թագաւորին մօտ, որ կը կարծէր թէ վիրաւորուած չէ: Տեսաւ որ անիկա ծունկի վրայ է և երկու զինուորներ բռնած են զայն: Թագաւորին գլխարկը գետին ինկած էր: Եօրկիոս տակաւին կը շնչէր: Կառք մը գրին, հիւանդանոց փոխադրելու համար, բայց քանի մը վայրկեան ետք թագաւորը իր վերջին շունչը աւանդեց: Անմիջապէս սպայ մը զրկուեցաւ հիւանդանոց, ծանուցանելու համար որ Եօրկիոս թագաւոր մահացաւ կերպով վիրաւորուած է և հիւանդանոց կը բերուի:

Մ. Ֆրանկուլիս զինուոր մը զրկեց Նիքոլա Իլիասին մօտ, իրողութիւնը իմացնելու համար անոր: Զինուորը գնաց և տեսաւ որ իշխանը իր բնակարանին պարտէզին մէջ է: Ողջունեց զայն հեռուէն և սպասեց: Իշխանը հրաւիրեց զայն որ մօտենայ: Այն ատեն զինուորը ըսաւ.

— Բարձրապատի՛ւ տէր, պատիւ ունիմ խորին ցաւով իմացնելու ձեզի թէ ձեր Վեհափառ Հօր վրայ զէնք պարպեցին:

Իշխանը սփրթնեցաւ:

— Ծանրապէ՞ս վիրաւորուած է, հարցուց:

Զինուորը թէեւ գիտէր թագաւորին մեռած ըլլալը, բայց վ-խնալով ճշմարտութիւնը ըսել, պատասխանեց.

— Չեմ գիտեր, Բարձրապատիւ տէր: Հիւանդանոց փոխադրեցին զայն:

— Ո՞ւրկէ զարնուեցաւ:

— Կռնակէն, բիվոլվէրի գնդակով մը:

Իշխանը հեծկլտաց և օթօմոպիլ հասաւ հիւանդանոց երթալու համար:

Հիւանդանոցին անօրէնութիւնը, որ լուր առած էր, անմիջապէս անկողին մը պատրաստեց, որուն վրայ դրուեցաւ թագաւորին մարմինը: Տքդ. Խոտրթա գիտութիւնը քննեց չուցկերակը և մահը հաստատեց:

Այս միջոցին Նիքոլա մտաւ իշխան Նիքոլա և ամենամեծ անձկութեամբ մօտենալով անկողինին, համբուրեց ծնկաչոք թագաւորին, որուն աչքերը գոց էին:

Իշխանը չոքելով հարցուց տոքթորին.

— Ինչո՞ւ այսչափ պաղ է: Ցայտ ունի՞ք: Ձեր ձեռքէն եկածը ըրէ՛ք հօրս փրկելու համար:

Տքդ. Խոտրթագիանոս պատասխանեց.

— Չեմ համարձակիր խօսանել, Բարձրապատիւ տէ՛ր:

Վիրաբոյժ Փոլզմաս աւելցուց:

— Բարձրապատի՛ւ տէր, դժբախտաբար մեռած է:

Իշխանը հեծկլտալով նետուեցաւ հօրը վրայ և արցունքներով զայն ողջագուրելով պաղ մը պէս լալով:

Դրեթէ քանի հեռագիրներ զայն անկողինէն և ատրին հիւանդանոցին արտաքին, ուր անմիջապէս եկան հասնելով

Րոքթիվան, քաղաքապետ Արկիրօրպուլօ, յոյն մետրոպոլիտը, թագաւորին և իշխանին թիկնապահները, հրամանատարներ և քաղմաթիւ բարձրաստիճան սպաներ: Իշխանը, Մ. Րոքթիվանի հետ կարճ տեսակցութենէ մը ետք, հրաւիրեց սպաները, որ նորանցքին մէջ կարգով շարուէին:

Իշխանը յետոյ մետրոպոլիտին և Մ. Րոքթիվանի հետ դուրս ելաւ և գլխարկը ձեռքը բռնած, հուզական ձայնով մը սպաներուն հաղորդեց թագաւորին մահը և հրաւիրեց զանոնք որ երդում ընեն նոր թագաւոր Կոստանդինին: Իշխանը չկրցաւ զսպել իր հեծեծանքները և «Կեցցէ՛ թագաւորը» աղաղակներուն վրայ միայն գլխարկը բարձրացուց: Ետքը յանձնարարեց ծանուցանել թէ ոճրագործը Յոյն է և անոր ազգութեան մասին չկան դրդապատճառներ (?) ... Միեւնոյն ատեն Իշխանը ծածկագիր հեռագիր զրկեց Կոստանդին թագաւորին և բաց հեռագիր մը՝ իր եղբօր՝ Իշխան Անդրէի:

Այս վերջին հեռագիրը հետեւեալ կերպով խ՛ըմբագրուած էր.

«Մ՛եծ հայրիկը մահացաւ կերպով զարնուեցաւ: Մայրիկը պատրաստ է այս սխալ լուրին»:

Բէչ ետքը Իշխան Նիքոլա ընդունեց հիւպատոսներուն ցաւակցութիւնը:

Աթէնքի մէջ լուրը իմացուեցաւ երկուշաբթի իրիկուն ժամը 8.15ին, Արտաքին գործոց նախարարութիւնը պաշտօնապէս հաղորդեց լուրը թերթերուն: Փողոցին մէջ ժամը 7 ու կէսին իմացուեցաւ Եօրկիոս և Անտրէ Իշխանները երեք ժամու չափ անոր քով մնացին: Թագուհին կ'ուզէր անմիջապէս Սելանիկ երթալ, բայց ժամանակը աւ ըլլալուն համար համբերութիւնը յանձն առաւ ... Մ. Վէնիզելոս անմիջապէս Նախարարաց Խորհուրդ գումարեց և զօրաւորեց պաշտօնական գերագոյն մը հրատարակելով ազգին իմացնել թագաւորին սպանութեան լուրը: Որոշուեցաւ նաեւ որ Յունաստանի ամէն կողմերը թէ՛ ցամաքի և թէ ծովու վրայ մինչեւ թագաւորին թաղման օրը, կէս ժամը անգամ մը թնդանօթ արձակուի, կրուտւք նշանի Պատերազմական և Ծովային Նախարարները այս որոշումը օրական կարգով մը հաղորդեցին բանակին և նաւատորմին:

Սպանութեան յաջորդ օրը, չորեքշաբթի, Երեսփ. ժողովը նիստ հրաւիրուեցաւ: Խուռն բազմութիւն մը կը պատէր պալատին շրջակայքը, որուն վրայ կէս դրօշ պարզուած էր: Բոլոր նախարարները և երեսփոխանները ժողովի եկան սեւ զգեստով և բարձրօղէր գլխարկներով: Մ. Վէնիզելոս սեւ շրջանակով թուղթի վրայ գրուած իր ճառը կարդաց խորին լռութեան մէջ և թագաւորին գովեստը ըրաւ: Երեսփ. ժողովը որոշեց ազգային յիշատակարան մը կառուցանել:

Նոյն օրը, Օլկա թագուհին իր զաւակներուն և հարսին հետ երկաթուղիով գնաց Սելանիկ: Մեկնած ատեն թագուհին սեւ զգեստով կը կրէր և կուլար: Նաւաքիւն առաւօտեան Ուսպէքէ մայրամուտով Սելանիկ գնաց:

Եօնեայի հեռագրական պաշտօնեան հաղորդեց Եօրկիոս թագաւորին սպանութեան լուրը զինուորին Տանտնանիքի, որ իսկոյն գնաց դրամի ատենին մօտ: Այս վերջինը նոյն պահուն կ'իջնէր իր բնակարանին սանդուխէն: Դիդաւորութեամբ թերթ քեց մեր հրաւէր և լուրը հաղորդեց անոր: Ֆանաժամանիդ, խիստ ազդուելով, մանրամասնութիւններ ուզեց: Ցետոյ իր մօտ կանչեց իշխանները և երկու ժամ ետք Բրեմենա ...:

.*. Աթէնքի մէջ մարդասպանը ծանօթներ կ'ըսեն թէ Մաքեդոնիոյ Աովնակոլօրի գիւղէն է և Սելանիկ բնակող ընտանիք մը զաւակն է: Ալեքսանդր Աքինաս Սելանիկի մէջ իր ուսումը աւարտելէ ետք Աթէնք գնաց, ուր հետեւեցաւ բժշկութեան և յետոյ դեղագործութեան, բայց տասը տարուան մէջ չկրցաւ վկայական մը ստանալ իր անկանոն կենցաղին

պատճառաւ: Թէնութեան յայտնի եղաւ թէ Աքինա մուրացկանութեամբ ապրող Թափառաշրջիկ մըն է և ոչ թէ խենդ մը: 20 օր առաջ Աթէնքէն Սելանիկ ժամանած էր և խանի մը մէջ կը բնակէր, ուրկէ երկու դրամ անկարելի և երկու դրամ սուտ համար առաւ: Վերջերս քանի մը յայտներ կը յայտնէր: Իր ընտանիքը վանուած էր զայն: Թաթեճեան մէջ վարժապետութիւն ալ ըրած է: Վայլէն երկու փրանք գանուեցաւ:

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՎԱՐ ԿԸ ԴՐՈՒԻՆ

Գրած էինք թէ Յունաց պատրիարքը պաշտօնական հեռագիրներ գրկած էր նոր թագաւորին, Օլկա թագուհիին և հելլէն կառավարութեան: Անէա Բոթբոս կ'իմանայ թէ այս հեռագիրները վար դրաւուեցան կառավարութեան հրամանով, որովհետեւ Թուրքիա պատերազմական վիճակի մէջ է Յունաստանի հետ և Պատրիարքարանն ալ օսմանեան հաստատութիւն մըն է:

Այս խմբաւոր թերթեր մը պէտք զեղչուի Պատրիարքարանին:

Բ. ԴՈՒՌԸ

Ի՛ՆՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ՊԻՏԻ ԸՆԴՈՒՆԻ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Պոլսոյ լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ Տէրութեանց բանակցութեան առաջարկները վճռապէս պէտք հարկադրուին երկու պատերազմիկ կողմերուն վրայ ալ:

Դաշնակ Թուրքիոյ, կարելի չէ ըսել թէ անիկա պարզ և անպայման ընդունելութիւն մը պէտք ընէ Տէրութեանց առաջարկներուն, որովհետեւ կարգ մը շատ կարեւոր խնդիրներ կան որոնք պէտք է ճշդուին և Տէրութեանց մէջ կողմէ անկարծելը է որ լուսաբանութիւններ պէտք ունենալ մասին:

Ցիչեալ շրջանակները կը կարծեն թէ Բ. Դուռը Տէրութեանց առաջարկները ընդունիլը երկրին շահերուն համապատասխանելու պարագային, շարք մը վերապահութիւններ պէտք բանաձեւէ հետեւեալ խնդիրներու մասին:

1.— Այն պարագային երբ Էտիրնէն պէտք պարպուի Թուրք զինուորներուն կողմէ, վերջիններս իրենց ցոյց տուած հերոսական ընդդիմութեան և պաշտպանութեան յանձնելու պատուաւոր պայմաններով, իրենց զէնքերով և թնդանօթներով պէտք է քաշուին քաղաքէն և իրենց բոլոր ռազմամթերքը սոմ. բանակին ամփոփանուշ:

2.— Ո և է տուգանք պէտք չվճարուի սոմ. գերիներու պահպանութեան համար եղած ծախսերուն փոխարէն:

3.— Էտիրնէի մզկիթները, գերեզմանոցները, դամբարանները և իւրաքանչիւր ազգային ամէն բան ... պէտք ... կէտեր ...

ՕՍՄ. ԹԵՒԱՆԱՒ ՄԸ ԹՌԻՉՔԸ

«Ժէօն Թիւրք» կը տեղեկանայ թէ դնդապետ Քէմալ պէյ Գերման օդաչու Մ. Շէրֆի ընկերակցութեամբ սոմ. «Մուսա» անուն օդանաւով պտոյտ մը կատարած են Պուլկար դիրքերուն վրայ: «Մուսա» օդանաւը 4 ժամուան մէջ 420 քիլոմէթր ճամբայ կտրած է և մինչեւ Չորլու երթալով պուլկար բանակին բոլոր դիրքերը հետախուզած ու ողջ առողջ վերադարձած է:

ՔԱՇԸ ՔԷՕՅԻ ԿՌԻՒՆԵՐԸ

Մարտ 5-6ին Դ-ալ քէօյի մէջ տեղի ունեցող կռիւներուն մանրակրկիտ և վճռորոշ սոմանեան սպաներ հետեւեալ մանրամասնութիւնները յայտնած են կռիւներու մասին:

Մարտ 5ի առաւօտեան ժամ 3ուկէսին օսմանեան առաջապահները յանկարծ յարձակում կը կրեն պուլկար զինուորներուն կողմէ:

Օսմանեան առաջապահ թեւերը կորովի կերպով կը դիմադրեն և արիւնագրութեան նշաններով ետեւը գանուող օսմանեան զինուորներուն իմաց կուտան յարձակման:

Անմիջապէս օգնական զօրք կը հասնի: Առաւօտ ժամը հօթին թշնամի երկու օդանաւեր կը ոտուտեն օսմանեան դիրքերուն վրայ, բայց վերջիններուն թողած կրակին վրայ կը ստիպուին քաշուիլ դէպի պուլկարական դիրքերը առանց ամէն ալ չեն երեւիր:

Այդ միջոցին Բ. զօրաբանակին հրամանատարը հետեւակներու 1էրդ զօրագունդը և նշանաձիգ զինուորներու 2րդ գունդը առաջ կը մղէ, այնպէս որ ժամը մէկին հակառակորդը կը ոկսի:

Կէսօրէ վերջ ժամը մէկուկէսին օսմանեան զինուորները կը յառաջանան մինչեւ 1700 մեթր Դասը քէօյ գիւղին ուղղութեամբ:

Թշնամին բարձրութեան մը վրայ վեց թնդանօթ զետեղած էր դիւղը պաշտպանելու համար. օսմանեան զինուորները չորս թնդանօթ ունեին Ծնէէ քէօյի և Խրիջթիան քէօյի բարձրութեանց վրայ և ուժ զօրաւոր թնդանօթներ Քէլլէթ Թէփէ կողմը, ընդամէնը 12 հատ:

Կէսօրէ վերջ օսմանեան զինուորները թշնամիէն հազիւ չորս հարիւր մեթր հեռու կը գտնուէին:

Ծակատամարտը տեւեց մինչեւ իրիկուն, առաւ մայրամուտը. այդ միջոցին պուլկար վաշտ մը փորձեց արձակել օսմանեան զինուորներու գրաւած դիրքերուն վրայ, բայց օսմանեան հետեւակներուն և թնդանօթաձիգներուն ճարտար նշանառութեանը չնորհիւ չուառ կորուստ

եղաւ Պուլկարներուն յարձակողական թափը կասեցնելու:

Օսմանեան զինուորները գիշերը անցուցին իրենց դիրքերուն վրայ:

Յաջորդ առտուն, օսմանեան հետախոյզները տեսան որ պուլկար զինուորները Դասը քէօյի աջեւ գանուած իրենց դիրքերը պարպած են և կը դրաւեն գիւղին միւս կողմը դիրքեր ամրացնելով:

Օսմանեան յառաջապահ զինուորները առաջ կը քալեն. հրետաններու կախ մը կը ոգեւի և օսմանեան զինուորներու յարձակումներուն առջեւ Դասը քէօյ մէջ գտնուող պուլկարական վերջապահ զինուորները կը ստիպուին քաշուիլ իրենց նոր շինած ամրութեանց մէջ:

Օսմանեան 2րդ զօրաբաժինին յառաջապահները կը մտնեն Դասը քէօյ ուր կը տեսնեն որ Պուլկարները բազմաթիւ ատեներ և եկեղեցին այրած են:

Ցիչեալ աւերակներուն մէջ նոյնիսկ պուլկար զինուորներ ամրացած էին, որոնք օսմանեան զինուորներու կողմէ եա կը մղուին և կ՚եօրէ վերջ Ֆէնէրլիի և Սիլիվրիի միջեւ գտնուող բարձրութիւնները կը գրաւուին:

ԲԱՆԱԿԸ ՊԷՏՔ Է ՎՃՌԷ

Այսպէս կ'ըսէ «Թանին» իր երէկի խմբագրականին մէջ. Նախ յիշելով թէ Տէրութեանց միջնորդութիւնը հասած է այն կէտին, ուր այսօր վաղը Դաշնակիցներուն պատասխանը առաջուընէն վերջ ուղղակի պէտք դիմուի Բ. Դրան, Պատանիւզայ Իսմայիլ Հաքքը պէյ այս մասին Թուրքիոյ բանակին դիրքը կ'որոշէ հետեւեալ ձեւով:

«Մեր կարծիքով Տէրութեանց առաջարկը ոչ թէ Բ. Դրան, այլ աւելի բանակին պէտք է ուղղել: Հաշտութիւնը ընդունիլը կամ մերժելը Բ. Դանէն աւելի բանակին կամքէն կախուած է: Այսօր պատասխան տալու միակ իրաւասութիւն ունեցողը բանակն է: Այդ պարագային բանակը Տէրութեանց առաջարկին հանդէպ պէտք է խնդրիւրեն հաշիւ տայ, խնդրին թերուպէմ կողմերը քննէ և կշռէ: Էտիրնէն փրկելու կարե՞լ է բանակը. եթէ անկարելի է փրկել զայն, արդեօք Չաթալճայի դիրքերուն վտանգ չի՞ սպառնար Էտիրնէի անկումէն յետոյ: Եթէ վտանգ չի սպառնար, աւելի յետոյ դաշնակիցներուն միայն այժմէն դէմ նոր բանակներ կազմակերպելով կարելի՞ է Էտիրնէն և նոյն իսկ ամբողջ Ռումելին ազատել:

Այս բոլոր հարցումներուն պատասխան տալ բանակին կ'իյնայ. ան բնաւ քաղաքական դիւանագիտական նկատառումներու մասին թող չխորհի, կ'ըսէ «Թանին»: Երկիրը ամէն բան կը զոհէ բանակին համար և դեռ շատ երկար ժամանակ պէտք ընէ նոյնը, միայն թէ բանակը իր այժմը, բարոյական թէ նիւթական, թող չափէ և տայ խոհեմութեան յանձնարար պատասխանը, մեզի պատգամաւորին ատղէ թո՛ղ իր վերջին վճիռը տայ»:

ԵՐԿՈՒ ԹՐՔՈՒՀԻՆԵՐ ԱՆԶՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՓՈՐՁԵՆ.— Անցեալ օր Շէհզատէբաշի կողմը հարիւրապետ Իսմայիլ պէյի կինը, Շաքիրէ հանըմ իրեն վրայ գտնուած հիւանդութենէն յուսահատ ատըռ Բէնէր, խմելով անձնասպանութիւն ըլլալ փորձեց, սակայն անմիջապէս իր մասնաւոր բժիշկը և առողջապահական բժիշկը օգնութեան հասնելով անմիջական դարմանումներով զայն ազատեցին հաւանական մահէ մը: Նոյնպէս անցեալ օր Շէհզատէ Պաշի Սուլտան Թօզը Լէնկեզ Տրապիզոնի նախորդ սեփթէրտար հանդուցեալ Իպրահիմ պէյի 55-60 տարեկան կինը, Իդգալ հանըմ իր երկարատեւ չղային հիւանդութենէն աղաղուած ինքզինքը տանը ջրհորին մէջ նետելով անձնասպան ըլլալ կը փորձէ բայց Պոլսոյէտի առողջապահական կեդրոնէն օգնութեան կը հասնին և զայն ջրհորին դուրս հանելու կը յաջողին:

ԴԱՂՏՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ իրեւան հանելու գործին մէջ անձնուիրութիւն և ուշադրութիւն ցոյց տալուն համար Սամաթիա և Աղասարայ էֆ. ները իրենց երկու ամսականին հաւասար գումար մը նուէր առնին:

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐ. ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Ընկերութեանս Տ. Տ. Բաժնետէրերը կը հրաւիրուին տարեկան Ընդհ. Ժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ 18 ապրիլ 2 մայիս 1913, Ուրբաթ օր, կէս օրէ վերջ ժամը 2ին իր կեդրոնատեղին:

ՕՐԱԿԱՐԳ

1.— Ընթերցում վարչական Խորհուրդի և հաշուեքննիչներու տեղեկագիրներուն. Ենթարկում ժողովին հաւանութեան հաշուեկշիռն և շահ ու զենի հաշիւներուն: Արձակում պատասխանատուութենէ վարչական խորհուրդի նախորդ տարեշրջանին համար:

2.— Վաւերացում Տ. Արչակ Պարտոտի ընտրութեան իբր վարչական խորհուրդի անդամ:

3.— Անուանում հաշուեքննիչներու նոր տարեշրջանին համար և որոշում անոնց վարձատրութեան:

Բաժնետէրերը պարտաւոր են ընդհ. ժողովին մասնակցելու համար իրենց բաժնեթուղթերը հաստատութեանս արկղին յանձնել, զամբարումի ժամկէտէն առնուազն տասն օր առաջ:

Ընդհ. ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունենալ ամէն բաժնետէր կրնայ փոխանորդ կարգել իրեն, նոյն ժողովին մասնակցող ուրիշ բաժնետէր մը:

Ընդհ. ժողովին ներկայ գտնուելու և քուէարկելու իրաւունք ունին միայն այն բաժնետէրերը, որոնք ունեցած 20 բաժնեթուղթ ունին:

Նուազ քանակութեամբ բաժնեթուղթ ունեցողները կրնան միանալով պահանջուած թիւը կազմել և մասնակցիլ ժողովին՝ իրենցմէ մէկուն միջոցաւ կամ փոխանորդ կարգելով ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունեցող բաժնետէր մը:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԿԻՊՐՈՍ ԿՂԶԻՒՆ ՇՈՒՐՋ

Հաամ, 23 Մարտ.— Բացարձակապէս սխալ է վերջերս հրատարակ հանուած այն լուրը թէ Անգլիա Կիպրոս կղզին Յունաստանի պիտի թողու, Իտալիոյ վրա ճնշում բանեցնելու համար որ ինք ալ Յունաստանի թողու Հաոդոս կղզին զոր գրաւած է Լօզանի դաշնագրին համեմատ:

ՇՔՕՏՐԱՅԻ ՄԷՋ

Հաամ 23 Մարտ.— Կը հաստատուի թէ սխալ է այն լուրը, որուն համաձայն Աւստրիոյ հիւպատոսարանը փնտռուած է ամբոխներուն հետեւանքով՝ Միայն Իտալական հիւպատոսարանի թարգմանին տանն է որ քնառուած է ամբոխին: Անձի կորուստ չկայ:

Լոնտոն, 23 Մարտ.— Սօֆիայէն և Պելկրատէն առնուած տեղեկութիւններ կ'ըսեն թէ Տէրութեանց հակառակորդները պէտք ընդունին և թէ մօտալուտ հաշտութեան կնքելու բաղձանքը ընդհանուր է:

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՆԱՒԱՑԻՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Հաամ, 23 Մարտ.— Աւստրիա հաստատեց թէ իր մարտանաւերուն ցուցադրական ծավեղերքը զրկուիլը չի նշանակեր թէ ինք առանձին պէտք գործէ: Ընդհակառակը Աւստրիա պէտք չյամենայ Տէրութիւններէն, որոնց համաձայնութիւնը կատարեալ է, կը յուսացուի թէ Գարադաղ պէտք փութացնէ իր պատասխանը և Ալպանական վերջին դէպքերուն վրայ բացատրութիւններ պէտք տայ: Ասկէ զատ, Աւստրիա կը պահանջէ որ տէրութիւնք Շքօտրայի ամբոխներուն անմիջապէս դադրեցնել տալու համար արագ միջոցներ ձեռք առնեն:

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Վիեննա, 23 Մարտ.— Աւստրիական կառավարութիւնը Թրիէսթէի նաւահանգիստին մէջ նաւ մը պատրաստ պահած է ի հարկին օգնութեան զրկելու համար Շքօտրայի ժողովրդեան:

ԱԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Վիեննա, 23 Մարտ.— Բրիզրէնի արքեպիսկոպոսը աւստրիոյ պաշտօնատար մը հետ քննութիւն պիտի կատարէ կրօնական խնդիրներու վրայ: Աւստրիա միջազգային երաշխաւորութիւններ կը պահանջէ կրօնական և ազգային իրաւունքներուն համար այն ալպանացիներուն, որոնց ազգային պէտք գտնուին Սերպիոյ և Գարադաղի տիրապետութեան տակ:

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ՑԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍՕՖԻԱՅԻ ՄԷՋ

Բերլին, 23 Մարտ.— Սօֆիայէն կը հեռագրուի «Մաթէնի»ի. «Տէրութեանց ծանուցագիրը յուսախաբութիւն պատճառեց Պուլկարիոյ մէջ: Պուլկարիա պիտի ստիպէ չէ թշնամութիւնները դադրեցնել, հաշտութեան բանակցութիւններու պահուն: Զարմացած է Էնոս—Միտիա սահմանագծին մասին, և բացատրութիւններ պէտք պահանջէ, ուզելով գիտնալ թէ նոր սահմանագծութիւնը տէրութեանց և Թուրքիոյ վերջին խօսքը կը կազմէ:

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆ ԹԱԳԱՒՈՐ ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ

Աթէնք, 23 Մարտ.— Աթէնքի գործակալութիւնը Սելանիկէն կ'իմանայ թէ Թանկը մուլէի մը հետեւանքով, թաքնուած գրասենեակը, որուն մէջ կը գտնուէին Կոստանդին Թագաւոր, Մարի իշխանուհի և Մ. Վէնիզելոս, Սելանիկ ժամանեց 24 ժամուան յապաղումէ մը ետք. Իրիկուան ժամը 4ին մտաւ նաւահանգիստ:

.*. Սելանիկ, 23 Մարտ.— Կոստանդին Թագաւոր ժամանեց: Արքայական ընտանիքէն անդամներ կ'ընկերանան:

Օտար մարտանաւերը թնդանօթի հարուածներով ողջունեցին անոր ժամանումը: Թագաւորին տեսակցութիւնը Օլկա թագուհիին հետ, Եօրկիոսի անշունչ մարմինին առջեւ, խիստ յուզիչ եղաւ:

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԱՐԱՏԱՂ

Ցեթինէ, 23 Մարտ.— Ցեթինէի աւստրիական դեսպանը, իր կառավարութեան հրամանով և Աւստրիոյ ու Իտալիոյ հետեւողութեամբ, դիմում ըրաւ Գարատաղի Արտաքին գործոց Նախարարին մօտ, պահանջելով որ Շքօտրայի քաղաքացիները արտօնուին մեկնելու և այդ միջոցին ամբոխական չըլլայ:

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՀԵՐՔՈՒՄ

Սօֆիա, 23 Մարտ.— Պուլկար հեռագրական գործակալութիւնը բացարձակապէս կը հերքէ Պելկրատի թերթերուն հրատարակած և օտարահամն թերթերուն արտատպած այն լուրը թէ Սօֆիայի մօտերքը անձնասպան զօրքերէն պատուած են: Պուլկար զօրքերը և դաշնակից զօրքերու միջեւ մշտական ... բանակցութիւններէն մէջ զարծելու առնմանուած են:

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ ՊՐՈՒՍԷԼԻ ՄԷՋ

Պրիւսէլ, 23 Մարտ.— Տէմօկրատ Սօսիալ կուսակցութեան համաժողովը ջախջախիչ մեծամասնութեամբ որոշեց ընդհանուր գործադուլ հռչակել Ապրիլ 14ին:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՅՕԴՈՒԱԾԸ

Խարբերդի առաջնորդ Տ. Պօղոս վրդ. տեղւոյն կառավարութեան կիսապաշտօն օրգան «Մամուրէթ իւլ ազիզ» թերթին մէջ յօդուած մը գրելով, տեղւոյն հայոց վիճակը լաւ ցոյց կուտայ, Հայ կառավարութեան քննադատելի ընթացքը կը պախարակէ և Անատոլուի մասին Ռուսիոյ դիտաւորութիւններուն նկատմամբ յարձակումներ կ'ընէ: Այս յօդուածը շատ լաւ ազդեցութիւն գործած է տեղացի հայոց վրայ որոնք պաշտօնական մարմիններու հետ միջամտ բաղդած են Պատրիարքարան և պահանջած որ բացատրութիւն ուզէ առաջնորդ Տ Պօղոս վրդ.էն:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՂԷՇԻ ՄԷՋ

Բաղէշի առաջնորդ Տ. Սուրէն վրդ. Դաւիթեան կը գրէ Պատրիարքարան թէ տեղւոյն մէջ այժմ կարելի եղած է խաղաղութիւնը վերահաստատել չնորհիւ հայ ատրիկանապետ Ռուբէն էֆ.ի, որ ամէն ջանք ի գործ կը դնէ հայոց պաշտպանութեան համար:

ԲԷՐԱՅԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԴԷՄ

Բերայի Թաղ. Խորհուրդը 1908 էն ի վեր զանազան տարիներու մէջ իր իրաւասութեան տակ գտնուած վարժարաններուն մատակարարութեան տաքիւ պիւտճէի յաւելուածներ ստացած էր: Հակառակ Տնտես. Խորհուրդի ըրած քանիցս հրաւէրներուն, Թաղ. Խորհուրդը ո և է մանրամասն հաշիւ ներկայացուցած չըլլալով վարժարաններու մատակարարութեան համար, Տնտես. Խորհուրդը իր վերջին նիստին որոշեց յանդիմանագիր մը ուղղել Թաղ. Խորհուրդին, որպէս զի փութացնէ պահանջուած ցուցակը:

ԿՈՎԿԱՍԻ պատուական փոխարքայ կոմս Վորոնցով—Դաշկովի առաջնութեան համար Փէտր. 28ին Էջմիածնի Մայր տաճարին մէջ մաղթանքներ կատարուեր են Ս. Կաթողիկոսի, Միաբանութեան, Սինոդի անդամներուն, Գէորգեան ճեմարանի և ժողովրդեան ներկայութեամբ:

.*. Ս. Կաթողիկոսի հրամանաւ Կովկասի բոլոր եկեղեցիներուն մէջ աղօթքներ կը կարդացուին հայոց մեծ պաշտօնակալին առողջութեան համար:

.*. Թիֆլիզի Հայ Բարեգործական ընկերութեան որահի մէջ մեծահանդէս ատրառզութեամբ մաղթանքներ կատարուեր են ի ներկայութեան հայկական գրական, բարեգործական, առեւտրական, կրթական հաստատութեանց ներկայացուցիչներու, և Ընկերութեան Նախագահին կողմէ հեռագիր ուղղուեր են այս առթիւ կոմսուհի Վորոնցով—Դաշկովի:

ԹԻՖԼԻՍԻ Նորընտիր Առաջնորդ Տ. Մեսրոպ Եպս. Տ. Մովսէսեան ձեռնարկեր է իր պաշտօնին, ինչպէս կը տեղեկանանք Թիֆլիսի թերթերէն: Սրբազանը Հայ Եկեղեցականութեան ամենահեռաւոր մեծագոյններէն մըն է, մանաւանդ Հայկական Նմանութեան, Հայկական ձեռագիրներու, Հայկական արուեստի մասին ուսուցած գերազանց ծանօթութիւններով: Էջմիածնի Մատենադարանին և յարակից արուեստներուն հայկական շէնքը ի գլուխ ելած է իր նախաձեռնութեամբ և բարեբախտ մը աշխատութեամբ: Վերջին կաթողիկոսական ընտրութեան ատեն երբորդ ընտրելի եղած էր, և իր ծանրաբարոյութեամբ և լրջմտութեամբ պատուած կ'ազդէր բոլորին վրայ: Սրբազան առաջնորդ արթեան Ներսէս եպիսկոպոսի և Թիֆլիսի Նորընտիր առաջնորդին ընտրութեամբ, Կովկասի մէջ մեծ դարկ մը տրուած կ'ըլլայ Հայկական հոգեւոր և կրթական կեանքին: Ինչպէս կը յիշուի, Ս. Կաթողիկոսին կողմէն Ուրբաթ պաշտօնական պատուիրակութեան հօգեւոր պետն էր Մեսրոպ եպիսկոպոս, որ Կովկասի փոխարքային մատնաւոր և բացառիկ բարեկամութիւնն ալ կը վայելէ, պատ մաւաց ունենալով կոմսին և կոմսուհիին մօտ: Մեսրոպ եպիսկոպոս Թիֆլիսի Մայր եկեղեցւոյն մէջ Փոխարքային համար աղօթքներ կատարելէ վերջ պալատ գնաց այցելելու Ն. Վսեմութեան: Փոխարքան չնորհելով իր հիւանդութեան, իր մօտ ընդունեց Հայոց Նոր առաջնորդը և խօսակցեցաւ անոր հետ:

ԳՈՆԵԱՅԻ ազգ. մարմինները հեռագրով իրենց շնորհակալ առաջնորդ Տ. Թադէոս վրդ.ի Մանուկեան տաքիւ Պատրիարքարանի ցաւակցութիւն յայտնած են:

ՍՏԱՑԱՆՔ Գրիգոր Էֆ. Քէօմիւրճեանի հրատարակած «Իւղ Ճէպը» անուն ծոց դասագիրքը, որ կրթական նախարարութեան ծրագրին կը համապատասխանէ լիովին:

ՄԵԾ ՊԱՀՔԻ ԱՌԹԻՒ Պուլկարեանց եկեղեցին չորեքշաբթի առաւօտները Արեւելեան եկեղեցական երգեցողութիւնները պիտի կատարէն Նորապետ Պալթաս գաւառ և Խօսարէք երկեւս վարժարանին աշակերտները:

ՍՏԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՃՇԴՈՒՄԸ

«Ներկայ մը» ստորագրութեամբ «Ժամանակի» Մարտ 11 երեկոյթէի թիւին մէջ Ակերոնեան տեսնմի կողմէ սարքուած դասախօսութեան համար կարճ մը յերիւրանքներ գրուած էր, իր բոլոր ... պէտք ըսէր, փոխառուեր, աւելի լաւ պէտք ըսէր, ... մասնակցողներու մասին ... պիտի ... այն ... այսպէս որոշ ... մէջ այդ երեկոյ ալ ... յուզումին խանդավառ դասախօսութիւնը:

«Ձիլտարաճոս նեռկան կ՚ըսէ թէ—բեմ կ՚ելլէր նախագահ Մ. Հօչկոյի նե.էն խօսք ուզելու— Սաստկութեամբ և յինախիդրութեամբ լցուած այդ տողերը մի առ մի քննադատել հոս տեղը չէ, ասկայն արեւին տակ փայլող առ էկմարութիւնը ինչո՞ւ չուզեր տեսնել այդ նեռկան, թէ խօսք ուզելու համար բեմ չէն ելլեր, թէ ան բեմ ելաւ և ակառ խօսիլ երբ նախագահի դիտողութեան վրայ՝ թէ—այդ առանց խօսք առնելու կրնար խօսիլ, յիշեալ ժողովրդային ժամախօսը, որ Պրուսացի գինով մըն էր, ժամէն վար իջաւ, երբ այդ արբած դրդէն գէթը ակսած էր խառնակել ու կացութիւն յառաջ բերել։

Պ. Նեռկան եթէ ինք ալ չէր պատկաներ այդ խմբակին, ինչ գիտէր թէ ան հակառակ և անհպատ պետք խօսէր կարգ մը երիտասարդներու որ անոնց ալ արգելք հանդիսանային, մինչդեռ չի մտածեր ըսել թէ հակառակ խօսելիք այնչափ ատեր գինովը քանի որ Պ. Ակնունի նիւթը պատմական դասախօսութիւն մըն էր։

Նախանէ կարգած կարգ մը ուղղութեաններ, տես այսպէս մէջն գինով վրժակի մէջ կը ներկայանան, և մէջ կողմէ ալ չեն մտնար կասավարութեան ճամանէլ, թէ Անդրանեան ակումբը գոնֆերանսներ կուտայ կոպիտ ոճով դասախօսութեան։

Վերջացնելէ առաջ անցողակի հոս յիշենք թէ կոչ ըստ տեղի չունեցաւ, և ոչ ալ որպէս պաշտպանողի դուռը դարձաւ, կիները ոչ թէ կը վախնային այլ պաշտօնէին, այլ այդ հարբածներու վրայ կուլան ու կ՚ո. ո կը խնդային։ Նոյնպէս դասախօսութեան մէջ ոչ մի ակնարկութիւն եղաւ կուսակցութեանց մասին, այդ միջադէպն ալ կուսակցականներու արդիւնք ակցելով ճշմարտութեան վրայ ծածկուած և կարծեմ անկարելի էր «Ժամանակի խմբագրութեան» գանի որ Պէյիքթաշլի մէջ խօսակցութեան ո և է հակառակութիւն չկայ։

Երկրայնափական համալսարանի ուսանող՝

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
ՄԱՄԲՐԷ Գ. ՀԻՍԱՐԵԱՆ

Պէյիքթաշ, 1913 Մարտ 11

ՆՈՐ ԲԵՐՈՒԱԾ ՀԱՅ ՀԻՒԱՆԴՆԵՐԸ

Հայ Կարմիր Խաչի մասնաւոր այցելութիւններով հաւաքած տեղեկութեանց համաձայն հետեւեալ հիւանդանոցներու մէջ նոր բերուած են հետեւեալ հայ զինուորները։

Թագսիմ ԲԱՂՉԷ-ՓԱՇԱՅԻ հիւանդանոցին մէջ.

Տիգրան Սարգիս տեկիրմէնճի Արաբկան, Անթապցի կուրծքէն վիրաւորուած Կէլիպոլուի կռիւին մէջ. ապաքինելու վրայ է։

Խաչիկ Աւետիսեան, Մուրատ Չայըր (Թուրատ, Պրուսա) քիւղ. գաւառ, Դարտանէլի և Էլպասանի կռիւներու մէջ վիրաւորուած ծունկէն, կուրծքէն և թեւէն, առողջանալու վիճակի մէջ. շատ լաւ դրամադրութիւն ունի և հպարտ է պարտաւորութիւնը կատարած ըլլալուն համար։

ՀԱՐԴԻՒԼ ՄԷՔԹԷՊԻ հիւանդանոցին մէջ.

Խաչիկ Տողդակիրեան, Զանկուլցի (Տեոքէթի) վիրաւոր, մանուկցած է Էլպասանի կռիւէն։

Լեւոն Սարգիսեան, Արգինցի (Տեոքէթի) վիրաւորուած Էլպասանի կռուէն մէջ։

Միհրան Փափազեան, Ամասիացի, Էլպասանի կռուէն մէջ վիրաւորուած։

Այս երեքն ալ առողջանալու վիճակի մէջ են։

ԹԱՇ ԴԸՇԼԱՑԻ հիւանդանոցին մէջ.

Մարտիրոս Աղաւալեան, Ակ Հիսարցի հիւանդ, 25 րդ գօվուշ։

Արթին Գարբիէլ Գրիգորեան, Սամաթիացի, հիւանդ 25 րդ գօվուշ։

Ղազարոս Սարգիսեան, Ինկիլօցի (Պուրսա) հիւանդ, 16 րդ գօվուշ։

ՏԱՐԻՒԼ ՄՈՒԱԼԻՄԻՆԻ հիւանդանոցին մէջ.

Արտէն Դարեհ Արզէնեան, Քիրմասցի (Պուրսա) հիւանդ, Զաթալճայէն բերուած, առողջանալու վիճակի մէջ է։

ՏԱՐԻՒԼ ՄՈՒԱԼԻՄԻՆ ԹԱՏԻԳԻԱՏ ՄԷՔԹԷՊԻ հիւանդանոցին մէջ.

Կարապետ Յովհաննէս Մանասեան, Մարմարճըքցի (Պուրսա) հիւանդ։

Հովհաննէս Խորեն Տօլմանեան, Խարբերդի Խարսիլ գիւղէն, հիւանդ։

ՏԱՐԻՒԼ ՖԻՒՆՈՒՆԻ հիւանդանոցին մէջ.

Արթին Թորոս Արամեան, Հասան Ազագիւղէն (Դամթանտօլի, գաւառ) 20 րդ գօվուշ։

Կիրակոս Մինասեան, Սունկուրլուցի 13 րդ գօվուշ,

Յակոբ Նշան Արթինեան, Նէնէթէ գիւղցի (Պուրսա) մանուկցած Զաթալճայի թէ առաջին և թէ վերջին կռիւներուն, վիրաւոր, առողջանալու վիճակի մէջ է։ Սալօնի գօվուշ։

Նշան Արթին Հայթաեան, Պիլէճիկի Թիւրքէն գիւղէն (Պուրսա) վիրաւորուած Զաթալճայի Պաղլար Թաշիէի կռուին մէջ, 15 րդ գօվուշ։

Մինաս Մարտոց Կարապետեան, Զարդանպուլի Մարթէլ գիւղէն, 17 րդ գօվուշ։

Ռուբէն Ջաքարեան, Քօջաէլի, առողջանալու վիճակի մէջ է, 17 գօվուշ։

Սահակ Մ. Գանկալցի (Սվազի) առողջանալու վիճակի մէջ է. 19 րդ գօվուշ։

Սարգիս Յակոբեան, Պօյապատ Էսկի Մահլէսի գիւղէն, 22 րդ գօվուշ։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ ՍԻՒՐԲԻՐՉ. — Պարիս բրօֆէսէօր Տէր Խաչատուրեանի աշակերտ պարանանդէսը այս տարի աւելի շքեղ կերպով տեղի կ՚ունենայ այս շաբաթ երեկոյ 16)29 մարտ, Բերա, Սազըզ Աղաճ Էրմիս Սիլլոգոսի շքեղ սրահներուն մէջ։ Պարահանդէսը տրվելով և բոլորովին ընտանեկան ըլլալու պայմանաւ կազմակերպուած է նոր և ճոխ պարերու յայտագիրով մը։ Նուէր մը ամէնէն նշանաւոր վոլաղ պարուհին, ինչպէս նաև ամէնէն հրապուրիչ արդուզարդ կրողին, ընտիր նուագախումբ։ Տոմսի գինը 20 դրշ այրերու համար. կիները չեն վճարեր։ 2 1

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ
ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ ԱՌԱՋԱՐԿ ՉՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՆ Բ. ԴՌԱՆ

Երէկ դեսպանական ընդունելութեանց օրն էր և Մեծ Տէրութեանց դեսպանները բոլորն ալ կայցելեն Վարչապետին և Արտաքին գործոց. Նախարարին այցելութիւն. Թէեւ այս առթիւ Բ. Դրան շրջանակներուն մէջ պահ մը կարծուեցաւ թէ Մեծ Տէրութեանց դեսպանները երէկ, Բ. Դրան հաղորդած են իրենց պաշտօնական առաջարկութեանց կողմէ հաշտութեան խնդրոյն լուծման համար հաւաքարար որոշուած պայմանը, սակայն, մեր քաղած ստոյգ տեղեկութեանց համաձայն այս լուրը ճիշդ չէ։ Պոլսոյ մեծ աւքունութեանց դեսպանները յառաջիկայ չորեքշաբթի կամ հինգշաբթի օր միայն Բ. Դրան պիտի հաղորդեն հաշտութեան կնքման համար Մեծ Տէրութեանց կողմէ որոշուած վերջին որոշումը։

Այս պատճառով այսօր կամ վաղը Մեծ Տէրութեանց Պոլսոյ դեսպաններուն միջեւ խորհրդակցութիւն մը պիտի կատարուի, որպէսզի համար թէ այդ նոր դիմումը ինչ ձեւով պիտի ըլլայ։ Մեր քաղած տեղեկութեանց համաձայն այս անգամ Մեծ Տէրութեանց դեսպանները նախորդ անգամներէն քիչ մը աւելի վճռական ընթացք պիտի հետեւին և ամէն կարելի միջոց պիտի գործադրեն ընդունիլ տալու համար իրենց ըրած կարգադրութիւնը։

⁂ Երէկ դեսպաններու այցելութեան պահուն Աւստրիական դեսպանը արտաքին գործոց Նախարարին հետ մէկ ժամէ աւելի երկար առանձին տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Այս տեսակցութեան պահուն որ քաղաքական ներքայ խնդիրներու շուրջ կը դառնար, մասնաւորապէս խնդրոյ առարկայ եղաւ հաշտութեան խնդիրը և Պեռութեանց տեսակէտները որոնց վրայ կարծեաց փոխանակութիւններ կատարուեցան։

⁂ Կ տեղեկանանք թէ Վարչապետը աւելի օր Իտալական դեսպանին հետ մասնաւոր տեսակցութիւն մը ունեցած է, Իտալ. դեսպանատան մէջ։

ՄԱՄՈՒԼԻ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ

Կ՚ աւելական իրաւէք վաւերացուեցաւ մամուլի յաւելուածական ամենայն օրէնքը որ նոր փոփոխութիւններու ենթարկուած է։

Արտօնատէրները պարտաւոր են առ նուազն միլիոնակարգ վարժարանի վկայական մը ցոյց տալ։ Օրաթերթ մը հրատարակելու իրաւունք առնելու համար պարտաւոր է 5.0 ոսկիի ամենադ գրամ մը յանձնել կառավարութեան։ Այս օրէնքին դրույթ բացասութիւն կը կազմեն օրէնքը հրատարակելու պահուն առաջուց թերթերը։ Միայն յիշեալ օրէնքին հրատարակուելէն առաջ արտօնութիւն առնցած եւ ի վերջոյ դադրած և կամ բնաւ չհրատարակուած, նոյնպէս և ներկայիս հրատարակուող թերթերը կառավարութեան կողմէ դադրեցուելու պարագային, չեն կրնար վերստին հրատարակուիլ առանց կանխաւ 500 ոսկիի ամենադ գումարը յանձնելու։

Տերտեկտասկաններ, Մրեսիոխաններ և պաշտօնեաններ օրաթերթերու արտօնատէր չեն կրնար ըլլալ։

ՄԵԾ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐԸ

Լոնտոն 23 Մարտ.— Կ՚ըսուի թէ Մեծ Տէրութեանց դեսպանները դաշնակիցներուն յայտնած են որ եթէ Տէրութեանց տեսակէտներուն համաձայն շշարժին, ելևմտական խնդիրներու միջնորդութեանց և կարգադրութեան միջոցին ոչ մէկ աջակցութիւն և ծնունդ պիտի ըլլայ իրենց։

ՏԱՆԷՖ ԵՒ ՏԻՄԻԹՐԻԷՖ ՊԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿԻ ՄԷՋ

Մէկ քաղաքագէտ և մէկ զօրավար Սօֆիայէն յատուկ պաշտօնով այս պահուս Պեթերսպուրկ կը գտնուին. Տանէֆ և Տէրքօսի գծին պուլկար հրամանատար զօրավար Տիմիթրիէֆ։ Առաջինը պաշտօն ունի պուլկարիոյ և Ռումանիոյ վէճին առթիւ բացատրութիւններ տալ, իսկ երկրորդն ալ ռուս զինուորական իշխանութեանց հետ պիտի խորհրդակցի պուլկար բանակին պէտքերուն համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ՎԵՐՋԻՆ ԴԷՊՔԵՐԸ
250 ԹՈՒՐՔ ԵՒ 10 ՀՐԵԱՅ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Տեղական շրջանակներէ քաղուած տեղեկութեանց համաձայն Յորկիոս Թագաւորի սպանման հետեւանքով Սէլանիկի մէջ տեղի ունեցած խառնակութեան պահուն սպաննուած են 250 Թուրք և 10 Հրեայ։ Սպաննուած Թուրքերուն մէջ կը գտնուին եղեր նաեւ տեղացի երեւելի դրամատէր Գայանէը էֆ.

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄՆԵՐ ՉԱԹԱԼՃԱՅԻ ՄԷՋ

«Մոնիթէօռ կը գրէ թէ երէկ Չաթալճայի գծերուն վրայ երկու կողմի յառաջապահներուն միջեւ ընդհարումներ տեղի ունեցան։

Օսմ. Զինուորները գրաւեցին Սիլիվրիի շրջակայքը գտնուող կարգ մը բլուրներ. Պուլկարները անոնց գիծադ գտնուող բլուրներուն տէր են միշտ։

Սիլիվրի երկու թշնամիներուն միջեւ կը մնայ առանց մէկին կամ միւսին պատկանելու։ Օսմ. օդանաւորդ Բէյմոլ պէյ 4 ժամու չափ հետազօտութիւն կատարեց պուլկար գիծերուն վրայ։

ՕՍՄ. ՕԴԱՆԻՆԵՐՈՒ ՀԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐՈՒՆ ԱԶՔ ԽԱԲԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

«Ալէմտար» կը տեղեկանայ թէ աւելի օր օսմ. օդանաւերը պուլկար գիծերուն վրայ հետազօտութիւններ կատարելով տեսած են որ Պուլկարները օդայինական կարգը աւելցնելու և Թուրքերը խաբելու համար մեծած գինուորներուն զգեստները անցուցած են փայտէ ծառերու վրայ. ասէ զատ մեր բանակը խաբելու համար ասլիչ շատ մը ազդօրինակ միջոցներու դիմած են կ՚ըսէ «Ալէմտար»։

ՀՕԼ ՃԷՆԿԷՐ ՌՈՒՍ ԵՐԵՒԵԼԻ ԴՐԱՄԱՏԷՐԸ

Ռուսական դեսպանը երէկ արտաքին գործերու նախարարին ասուած այցելութեան պահուն Հալիմ փաշայի ներկայացուց Հօլ Ճէնկէր անուն երեւելի ռուս դրամատէրը։

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՄՕՏ

Վարչապետը երէկ կայս. պալատ երթալով Սուլթանին կողմէ երկար առանձին ընդունուեցաւ.

⁂ Ելեւմտական նախարարութեան նախորդ խորհրդական Մ. Ժօլ երէկ Սուլթանին ներկայանալով հրաժեշտ առաւ։ Այս առթիւ Մ. Ժօլի Սուլթանին ներկայացուց իր յաջորդը,

⁂ Նախորդ դատական նախարար Նէճմէտտին պէյ և Էվգաֆի նախորդ նախարար Խայրի պէյ երէկ վարչապետին այցելեցին։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆ ԺԲ.-Ի ԵՐԴՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ
ՀԵԼԼԷՆ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Աթէնք, 21 Մարտ.— Առաւօտուն ժամը 7էն սկսեալ բազմութիւնը կը փութար Երեսփ. Ժողովի շրջակայքը վազել։ Գեղեցիկ օդ մը կար։ Բոլոր երեսփոխանները արարողութեան ժամէն շատ առաջ հասած էին։ Աթէնքի մէտրապոլիտը Ս. Սինոդի անդամներուն հետ ժամը 10ին Երեսփ. Ժողովի սրահը մտան։

Հարիւր և մէկ թնդանօթի հարուածներ ծանուցին արքայական թափօրին պալատէն մեկնումը։ Բազմութիւնը խանդավառօրէն կեցցէներ կ՚արձակէր։ Զինուորական նուագախումբը Ազգ. քայլերգը կը նուագէր, ռազմական փողերը կը հնչէին։

Ժամը տասնումէկին Կոստանդին Թագաւորը և Սօֆիա Թագուհին Յորկիոս գահաժառանգին և Ալէքսանտր իշխանին հետ Երեսփ. Ժողովի սրահը մտան ընդհանուր լռութեան մէջ։

Բոլոր երեսփոխանները ոտքի կանգնած էին։

Թագաւորը ընդհ. հրամանատարի համազգեստ կը կրէր սեւ ժապաւէններով։ Սօֆիա իշխանուհին բոլորովին սպիտակ էր։ Մետրոպոլիտը սովորական աղօթքը ըրաւ, յետոյ արտասանեց երդումի բանաձեւը, զոր Թագաւորը կրկնեց բարձրաձայն և յետոյ ստորագրեց երդումի բանաձեւին տակ։ Թագաւորէն յետոյ Նախարարները և մետրոպոլիտը ստորագրեցին, Նախարարները, երեսփոխանները և հանդիսականները երկարատեւ և խանդավառ ծափահարութիւններ ըրին։

Արքայական զոյգը վերադարձին պահուն մինչեւ պալատ, ժողովուրդին կողմէ առարկայ եղաւ ջերմագին ցոյցերու։

ՀԵԼԼԷՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒԻ ԱՆԹԱԼԻԱՅԻ ՄԷՋ

«Ալէմտար» կը գրէ թէ աւելի օր հելլէն մարտանաւ մը Անթալիայի ծովեզերքը եկած և հոն հետազօտութիւն կատարելէ վերջ մեկնած է։

Նոյնպէս երէկ երկար ցուցով և ճերմակ ծխնելոյզով մարտանաւ մը Անթալիոյ Գաւիճէրգ ծովեզերքին մօտենալով ժամանակ մը կանգ առեր և յետոյ մեկներ է ծովուն բացերը։

⁂ Կէլիպօլուի բանտը անհետեւելի գործած ըլլալով հոն գտնուող 170 բանտարկեալներ Պոլիս բերուելով կեդրոնական բանտը փոխադրուեցան։

ԿՂԶԻՆԵՐԸՆ ՄԻՆ
ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԿՑՈՒԱԾ ԿԸ ՀՌՉԱԿԷ ԻՆՔԶԻՆՔԸ

«Մոնիթէօռ» կ՚ըսէ թէ Էգէական կղզիներէն Թիլօս, որ Իտալացիներուն կողմէ գրաւուած է, Յունաստանի կցուած հռչակեց ինքզինք։

ԽՍԱՏ ՓԱՇԱ ՊԻՐԷՍԻ ՄԷՋ

Աթէնքէն 23 Մարտ թիւով առնուած հեռագիր մը կ՚ըսէ.— Էսատ փաշա իր եղբօրը, Վէհիպ պէյի և իր սպայակոյտին հետ Պիրէոն հասաւ։ Ցիլեաները և մասնաւորապէս Էսատ փաշա քաղաքին վրայ խանուած բազմութեան կողմէ բուռն ծափահարութիւններով ընդունուեցան։ Գնդապետ Գուննարիթիս Էսատ փաշան և իր ընկերները դիմաւորելով յայտնեց թէ պատերազմական նախարարութենէն հրաման առցուց Եանինայի հերոս պաշտպանները ողջունելու համար։ Էսատ փաշա այս օր...

թալէր ընդունելութենէն չափազանց զգածուեցաւ և շնորհակալութիւն յայտնեց։ Էսատ փաշա իր ընկերներուն և հետեւորդ սպաներուն հետ «Հէֆալէթիյոմնի»ատոն օթելը պիտի բնակի։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՈՒՂԵՐՁԸ ԻՐ ԲԱՆԱԿԻՆ

«Բանակիս.

«Թագաւորին անձին դէմ գործուած վատ մահափորձ մը մեզ զրկեց մեր պետէն ամբողջ Հէլլէն ազգին ազգապատիւ մէկ ժամուն։ Այժմ նախախնամութենէն կոչուած եմ յաջորդելու իմ անմոռանալի հօրս, որ այնքան երկար ժամանակ պատուեց և բարձրացուց իր գահը։

«Այդ լուրը կը հաղորդեմ բանակիս, որուն նուիրած եմ իմ ամբողջ կեանքս, և որուն հետ զմբոխս և բարերախտ պատերազմներ անջնջելի կերպով կապուած են զիս։ Կը յայտարարեմ իրեն թէ միշտ իր գլուխը ըլլալով, երբեք չպիտի դադրիմ ամբողջ ջանքերս նուիրել ծովային ու ցամաքային բանակներուն, որոնց փառաւոր յաղթանակները հայրենիքը բարձրացուցին և մեծցուցին։։ ԿՈՍՏԱՆԴԻՆ

ԱԼՊԱՆԱԿԱՆ ԲՈՂՈՔՆԵՐ ԱՆԿԱԽ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ԴԷՄ

Սէլանիկէ գերման թերթերու կը հեռագրուի թէ բաւական թիւով ալպանացի հողատէրներ յայտարարեր են որ նախամեծար կը համարին հարաւային Ալպանիոյ կցումը Յունաստանի քան թէ ինքնօրէն Ալպանիա մը։ Կը վախնան որ ինքնօրէն Ալպանիա մը գետին ծառայէ միայն քաղաքական օտար էնթրիկներու և օտար շահերու գործիք ըլլայ։

ԵՈՐԿԻՈՍ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՐԸ
ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Եւրոպական բոլոր խորհրդարաններուն մէջ ցաւակցութիւններ յայտնուեցան Յորկիոս թագաւորին մահուան առթիւ։ Նշանակալից էին մանաւանդ Ֆրանսայի Խորհրդարանին մէջ Մ. Տէշանէլի խօսքերը, որոնցմով Յունաստանի կը հռչակէր «Ֆրանսայի հին և հաւատարիմ բարեկամութիւնը»։

Անգլիոյ Վարչապետ Մ. Ասքուիթ իր ցաւակցութիւնը յայտնելով, գիտել տուաւ մասնաւոր կերպով եղերական նկարագիրը այն պարագաներուն, որոնց մէջ Հելլէններուն թագաւորը սպաննուեցաւ, «Ճիշդ այն վայրկեանին երբ կը տեսնէր իրականացումը իր ամենէն խանդավառ յոյսերուն, շնորհիւ իր երեք որդւոյն տարած յաղթանակներուն»։ Վարչապետը ի վեր հանեց նաեւ թէ Անգլիա բարեկամութեամբ հետեւած է Հէլլէն ազգատոհմին, առհմանադրական զարգացումին և այն ներքին կայերուն, որոնք իրարու կը միացնեն երկու իշխող ընտանիքները։

ՍԸՐ ԷՏՈՒԱՐ ԿՐԷՅ ՊԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿԻ ՄԷՋ

Թիֆլիզէն կը հեռագրեն թէ ստացուած կարգ մը լուրերու համաձայն, Անգլիոյ Արտաքին գործոց Նախարար Սըր Է. Կրէյ Պէթէրսպուրկ պիտի երթայ երկու տէրութեանց համար հաւասարապէս հետաքրքրական եղող միջազգային հարցերու ուսումնասիրութեան համար։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԵՍՉՈՒԹԵԱՆ՝
ՈՒՂՂՈՒԱԾ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի

Ձեր թերթի Մարտ 7ի թիւին մէջ «Տիգրանակերտի մէջ քրդական յարձակում» չափազանցուած խորագրով հրատարակեր էիք թէ Լճէի Նունեատ գիւղին Հայերը Տեառնընդառաջի տօնին առթիւ կռիւ վառած միջոցին Քիւրտերէն յարձակում կրած են և երեք Հայեր ալ վիրաւորուած. նոյնպէս գրեր էիք թէ Սարենց գիւղի Հայերը իրենց զինուոր տղաքները ճամբելէ յետոյ վերադառնալու միջոցին Քիւրտերուն կողմէ քարերով վիրաւորուած են. այս մասին անմիջապէս Տիգրանակերտի կուսակալութենէն տեղեկութիւն ուղեցինք։ Տեղւոյն իշխանութեանց կողմէ կատարուած քննութիւնները ցոյց կուտան որ Լճէի մէջ պատահած դէպքը նկարագրուածին համապատասխան չէ, այլ Տեառնընդառաջի առթիւ ըստ սովորութեան խարոյկի մը մէջ կրակ վառելու խնդրին պատճառաւ Թէնեացի Սալիհ և իր եղբայրը Մէհմէտ, Սարգիս Սահակեանին հետ կռիւի կը բռնուին, ուր Սարգիս կը վիրաւորուի և դէպքէն անմիջապէս յետոյ վիրաւորող մարդիկը կը ձերբակալուին ոստիկան զինուորներու կողմէ։

Նոյնպէս մեր առած պատասխանը Սարենց գիւղի Հայերուն քարկոծման խնդրին մասին կը յայտնէ թէ դատախազները իրենց վրայ ոեւէ յարձակող չեն ճանաչած. արդ, պզտիկ շրջանակի մը մէջ գտնուող գիւղացիներու զէրար չճանչնալը տեղեկագրական և դէպքին տեղի ունեցած չըլլալը հաւանական նկատուելով հանդերձ խնդիրը կը հետապնդուի և պատկանեալ թուղթերը դատարան յանձնուած են։

Հետեւաբար սովորական դէպքերու բնոյթը ունեցող անկարեւոր իրողութիւնները չարգի սպառնալիքի չափ մեծցնել և խեղաթիւրել անտեղի ըլլալով վերը յիշուածին համաձայն կը ճշդէք զանոնք և կ՚ազդարարուի որ ասկէ յետոյ այդ կարգի ճշմարտութեան և իրողութեան հակառակ հրատարակութիւններէ զգուշանաք։

Ծ. ԽՄԲ. Մեզի հետ այս լուրը բոլոր թերթերն ալ հրատարակած էին միեւնոյն օրը միեւնոյն ձեւով, որովհետեւ Պատրիարքարանէն հաղորդուած էր պաշտօնապէս։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պետերբուրգ, 24 Մարտ.— Պեկրասէն կը հեռագրեն թէ Սկիւպի Սերբ բանակին հրամանատարը Շքոտրան պաշարող Սերբ զինուորներու հրամանատարին հրահանգած է դադրեցնել քաղաքին ռմբակոծումը։

Լոնտոն, 24 Մարտ.— «Թայմզ» Վիէննայէն կը տեղեկանայ թէ Իտալիա չափաւորելու կ՚աշխատի Աւստրիան որպէս զի Գերմանիոյ և անոր միջեւ ծոցային ձգտումի մը առաջքը առնուի և կը հաւատացուի թէ Իտալիոյ խորհուրդներուն վրայ Աւստրիա իր տեսակէտը պաշտպանելով հանդերձ պիտի գործէ ամենամեծ խոհեմութեամբ։

— 366 —

իր ամէնածուն լռումը և ցաւած գլխուն մէջ ամէն բանի դառնալը, Բարթէլօն փաթթուեցաւ վերարկուին մէջ և կրցածին չափ փառուեցաւ գոզ քարերուն վրայ։

— Մնա՛ք բարով Բարթէլլօն, ըսաւ Թառուս.

— Ո՛չ թէ Ֆառ բարով, այլ բոլոր առաձնեաներուն երթաս բարով, հեղնեց վերջին անգամ մը Բարթէլլօն կէս մը քնացած, ոչ թէ Ֆառ բարով, այլ կէսկին առաւօտին։ Բարէ՛, ներքէն պիտի ամենեն չիյնար.. կարգադրելիք ունինք ։։

Վերջին բառերը պառանցան իր շրթունքներուն վրայ և Ֆառ անշարժ, գլուխը մը պէս երկնցած, քնացած... Մեռած թերեւս։

ԺԶ.

ՍԱՆԹՈՒՐԻՈՆ ՆՈՒԱՃՈՒԱԾ

Ծառուեթառ պահ մըն ալ սպառեց, ուշադրութեամբ մտիկ ընելով, բան մը չլսելով... եթէ ոչ բարութիւնները իր որդին՝ որ կը արծիլէր կրկնակի հառաչանքներով։

Կանչեց Բարթէլլօնին, խօսեցաւ անոր։ Ո՛ւ մէկ պատասխան չհասաւ իր երկարած ականջին։

Այն ատեն կրկին շարժուեցաւ, դուրս ելաւ յամրաքայլ, և ամբողջ փառած իր նախազգուշութիւններուն վրայ. արհամարհեց դուռը գոցել անգամ։

Գինեցի նստաւ այն անհնարին մէջ ուր գիտէր թէ ձգած էինք խորտակուածքներուն պահուած Սանթուրիոնին հետ։ Հոն իր թիկնաթոռին մէջ անշարժ երկար աշխատած էր։ Գիտուն մէջ շլմարանքի մը յամառութեամբ եւ երկրորդ դուռն հարցումը կը ներկայանար միտքին։

— 367 —

— Արդեօք Մահէն խորհի՞ց զիս։ Թէ՝ մարդո՞ւ մըն է թէ ոչ։

Այս հարցումը կը յանդէր ճակատագրօրէն գիտնալուն, որ միայն կարեւորն էր իրեն համար։

Մեռա՛ծ է թէ պարզապէս քնացած։

Շնչասպառ, ճշմարտապէս կրելով ֆիզիքական յոգնութեանց մը կատարուած դարձուածքի չափ մտածմունքն ասիսու, արամադրօրէն կը յաղէր բոլոր հղրտեցուցութիւնները ալնպիսի պայծառատեսութեամբ՝ զոր ոչ իրական վիճակը, ո՛չ անտարբերութեան անձկութիւնը չէին յաջողեր մթնցնել։

— Մեռած, առաջ ամէն բան ըրած կ՚ըլլանք... Առաջնուած կ՚ըլլամ այն աէրէն զոր Աստուած հարկաւորեց ինծի իբրեւ փորձութիւն մը, յաղթական հոգիս կրկէսն անխորտակ կ՚ըլլայ։ Կ՚ունիմ կրկին ունիլ պաշտօնիս վստահութեամբ, ուշադրութեամբ յաղթանակելու ճանան, ճամբաս խանդարոց միտք խուլլենցող կամ քալօ չնշուած ըլլալով։

«Բայց եթէ քնացած է միայն, թերեւս հարկ պիտի ըլլայ Նորէն սկսիլ... Ո՛վ կրնայ երբեք ըսածը գիտնալ Բարթէլլօնի հետ... Եթէ քերեններ թափանցել մինչեւ անոր մտա... Գաղտնի հարուած մը անոր քնացած միջոցին և ամէն բան պիտի վերջանար... Ի՜նչ յորդառատ գաղափար աւելցող գինը նետել աւելէ նշանին բանալին... Նախազգուշութիւններս ինծի դէմ կը դառնան... Արծիւը վրայ այնքան փառած էր...։ Այժմ աննուած մարդուն ապահովութիւնը վարանում և վերադարձում ձգեց մարդս մէջ։ Եւ հիմա օ, երկով հարկ պիտի ըլլայ ապառել, և մինչ ան պիտի հոգեւարք թերեւս իր զգեստներուն մէջ, ես ալ պիտի հոգեւարեմ վարանումներս, անձկութենէս և երկիւղէս, այո՛, երկիւղէս մինչեւ այն օրը երբ վերջնապէս վստահութիւնը ունենամ

ԻՕՏ.—Ինչու այսքան չատ ձկան իւղ կը գործածուի անարիւն և տկարակազմ տղոց համար:

Որովհետեւ ան իր մէջ կը պարունակէ կոդլիւերին, որ գործածուող վերջին էջ, բայց ամէն ձկան իւղ նմանապէս այս չի կրնար ունենալ. անոր ամենէն յատուկ տեղը և գինը պէտք է փնտռել Հայկ Ալաւվերտիի դեղարանը, Պահճէ Գաբու Սէնթ Բաթըհանէ ճամբէն:

ԴԵՂԱՐԱՆ

ՄԻՀՐԱՆ ԳԱԼԼՄՔԵԱՐԵԱՆ

Բէկոզ, մեծ փողոց Աղա ճամիի դիմացի կարգը, Թիւ 117

Երկար տարիներէ ի վեր ունեցած փորձառութեանս վրայ հաստատուած եմ որ Դեղարան մը կրնայ յաջողիլ այն պարագային երբ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն և աշխատասիրութիւն կը տիրեն ամէն գործառնութեանց մէջ, փութացնելու համար հիւանդին առողջացումը:

Կը մաղթեմ որ երբեք չհիւանդանաք, բայց եթէ երբեք պէտք ունենաք ու եթէ դեղագիր մը պատրաստել տալ, հաճեցէք դիմել մեր Նոր Դեղարանը, ուր պիտի գտնէք դեղերուն ամենամաքուրը և յանձնարարուած ամեն ճշդութիւն:

Անձնապէս ալ համոզուելու համար այս ճշմարտութեան, կը բաւէ անգամ մը միայն այցելել դեղարանս:

Մեր գաւառացի հայ ազգայիններուն գարմանումի համար մասնագէտ առաջնակարգ բժիշկներու պէտք ունեցողներուն ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի երբ դիմեն մեր դեղարանը:

Քիչ ատենուան մէջ յարգոյ հասարակութեան մօտ գտած ընդունելութենէն քաջալերուած, սկսած եմ «եւրոպական» կեդրոններէ ուղղակի բերել տալ դեղերու մթերքը:

Զուիցերիական պատուասար ժամանուն չարաթը 2 անգամ.

Տրամադրելի վկայեալ հիւանդապահուհիներ

ԱԶԳ

ՑՈՒՑԱՑԱՆԵՐԸ ՌՈՒՄԱԳՈՒՋՄԻՆՈԳ ՊԼԵՏ Է ԳԱՐՄԱՆԵԼ

Գաղղիական Բժիշկներ և

Ընդհանուր Ուղեղը...

Նոր մը երեւելի բժիշկներէ գործածութիւնը յանձնարարուած և տեղեկութիւնը բժիշկներն գիտութեան մը անհերքելի եղող «Բիւմաթիզմին» դրսեն գործածելով ընդհանուր յաջողութիւնը (ձին և երկարատեւ, յոդացաւերը, ջղային և գլուխ ցաւերը) բուժելու յաջողութեամբ կը գործածէ:

Տարիներով այս հիւանդութիւններէն տառապողները «Բիւմաթիզմին» մէջ չիջին գործածութեամբ անգամ մըն ալ դարմանին արդիւնքը պիտի տեսնեն:

ՇԻՇԸ 7 ԴԱՀԵԿԱՆ Է

Երանելի ընդհանուր Պալար Օ. Ուրֆանեան Պանթրա Պալաս կեդրոնատեղին է Գալիթագեան դեղագործատանը: Գաւառներէն յանձնարարութիւնները 2 գրուչ փոստի ծախքով միայն կ'ընդունուին:

ՌՈՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏՕՆԵԱԼ

ՎԵՀ. ՋԱՐԻՆ 1881 ՄՐՏ 20Ի ՈՒՔԱԶՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, ԻՐ ՍԵՓԱԿԱՆ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ, ԹԻՒ 37, ՄՕՐՍՔԱՅԱ

Ընկերութեան ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ամբողջովին վճարուած	Ֆր.	13,250,000
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	»	231,840,000
Ցարդ ապահովագրեալներուն ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱ-ԳԼՈՒԽ և ՎՆԱՍՈՒՑ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ	»	774,840,000
1911 ին Գանձուած ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՆ և ՏՈԿՈՍ	»	124,086,000

«ՌՈՍԻԱ» Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով կ'առանձնէ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
ԿԵԱՆՔԻ ապահովագրութիւններ զանազան կարգի
ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ինչպէս նաեւ
Տոգեւոյ և երկաթուղով ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ և
ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ ԿՈՏՐՈՒԵԼՈՒՆ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
Մանրամասնութեանց և ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեան
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարավիւն վրայ Զինիլի Ռըխթըմ խան,
կամ ՍՏԱՄՊՕԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ Աչըր էֆ. ճառաքէր,
Տիւրք զառէ խան, Թիւ 20

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔՆՆԻՉ — Յ. Մ. ՔԻՉԷՃԵԱՆ
ՍՏԱՄՊՕԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ — Դ. ԱՐԱԳԵԱՆ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ՏՆՕՐԷՆ — Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

ԿԵՏԻՖ ՓԱՇԱ, ՓԱԼԻ ՓԱՇԱ ԽՕՏԻՐԵՕՒ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

ՎԱՀՐԱՄ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

այս դեղարանը որ հասարակութեան վստահութեանը արժանացած ... ՄԻՋԱՏԱՍԱՆ ... [illegible]

ԵՐ ՊՈԼ ՆՈՅՆ ՄԸ ՓՈՐՁԷ — ԴԵՂԵՐՈՒ ԴԻՒՐՄԱՏՉԵԼԻ Ձ.

[illegible]

ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՈՒԹԵՆԸ զերծ երիտասարդ մը կը փնտռէ պաշտօն առանձնել վաճառատան մը կամ գրասենեակի մը մէջ: Գիտէ հայերէն, ֆրանսերէն և թրքերէն: Պատուաւոր երաշխաւորութիւն: Դիմել խմբագրութեան:

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԻՏՐԱ ՏԱՒՐԼԱՆՏԷՆ

Սուրբ Ծննդեան վէհերէքեանքը Մէկտիչ Իսբիլեանեան էֆ. զինմէհենէ Պէյօղլը Պերաէլի մահալլէսի Իգինէի Հելալեան աղբիւրի լամպը մահեւմի ալին մաքուր աղէն մէթալիէն Բէլմին իւրիքաը իւլին մէդալիէն Թոնիզ հաճը ալինա, մէրմէրլի գոնալ, լամպա, բէած լէվհաը, հեմէք ժամար պարը Թէնէլը, ամին օբ մինարէ ... 10 պալալ Սարխալիա Եէնի Մահալլէսէ Բալաբ պաշլաա ... փիւրուխի էալիէթէլինէն մէջ ... պէլը ...

11 Մարտ 329

ՏՈՔԹՕՐ ԷԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԱՂԵՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական համալսարանի ... [illegible]

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵՐՈՒ

Յ. ԹՕՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻՅԷ, ՔՕ — ՕՊԷՐԱԹԻՎԻ ԴԻՄ

Վաճառատունս, որ 12 տարուան փորձառութեամբը կրցած է չահիլ յարգոյ մաքսներուն համակրութիւնը, կը ծախէ առաջնակարգ ապրանքներ, ամէն տեսակ կալոշի հաս մեծերու մը, անմրցելի գներով: Ամէն կերպ դիւրութիւն յաճախորդաց: Գաւառներէն յանձնարարութիւնք ... կը կատարուին: Վաճառատունս մանրամասն կ'ընդունի:

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

„ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐ. ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

«Մանզումէ»ի ընթերցողներուն մեծ դիւրութիւն մը տալու համար «Հանրային Գործակատարութեան ընկերութեան» անունով ընկերութիւն մը կազմուած է ... [illegible]

Դիմել Պաղ Ալի ճառաքէր «Մանզումէ»ի խմբագրատան հանրային Գործակատարութեան Ընկերութեան անօրէն Ս. Ֆազաթեան էֆ.ի:

ՏՔԹ. ՏԻԳՐԱՆ ԹԱղիտ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Շիշլի, Օսման պէյի գաւիթէն Ալլահ Իամիան տարածքին ... իր յարկաբաժնին մէջ

Աղեաց և կոկորդի ինչպէս նաեւ ... [illegible]

Որովհետեւ ... [illegible]

ԱՌԱՋԻՆ ՋՐԻ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՖՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՍՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ

ՏՕՔԹԷՕՐ

ԳԼՈՒԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Դրսական վերջին նորութեանց համաձայն բժշկութեան ուղղումով կը դարմանէ ջերմամիջութիւնը, ֆրանկախտը, երազախտորդութիւնը, ... յուղումները ... կ'ընդունի:

Բացի կիրակէէ, ամէն օր կը գտնուի Պանճէ գաբու, Նէջէրի Հանի Պէքիրի անկիւնը, Մէրհամէթեան դեղարանը:

ՍԻՐԲԱԹ ՕՐԵՐԸ ՁՐԻ 30—25

ՕԹԷԼ ՀԷՔԻՄ ՕՂԼՈՒ

ՊԻԼԷՃԻՔ

Պիլէճիկ էն կեդրոն և օդասուն դիրքի մը վրայ հաստատուած վերջերս բացուած օթէլը, ... կառավարութեան ... Երկուշաբթի օրեր ձրի:

ՏՕՔԹ. Ք. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՏՆՆԴԱՄԻՋԱԿԱՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Պետական և Ազգ. Հիւանդանոցներու մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիջութիւնը. երիկամունքի (պէօպրէք), միզափամփուշտի բրոսթաթի բորբոքումներ, գէշ դարմանուած յառաջ եկած անդրձերքներու ուխտերը, անկարողութիւն, ամլութիւն, բրոսթաթի վերջաւորութիւն բորբոքումներու համար Վիէնայի նորանոր գործիքով մասնաւոր ... հիւանդութիւններ:

Գաղղիական Կառավարութեան համար ոսկեցական դարմանումներու համար ... զանազան ... կը կատարէ դիւրամատչելի գնով:

Բացի Կիրակէէն, իր դարմանատան մէջ գտնուած հիւանդներուն Թորոսի, մէջի, խուլիք մանրէաբանական քննութիւններ ատենը վճարուած: Բացի կիրակէէ, ամէն օր կը գտնուի Պոլիս, Եէնի Բօսթանճիլար ճառաքէր Թիւ 4, Հայկ Ալաւերտի դեղարանը: ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ օրերը ձրի:

ՀԱՏԱՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒՐՈՊ. ԹԵՐԹԵՐՈՒ

«ԲՈՒՐ ԼԸ ԲԸՕՐԼԸ Տ'ՕՐԻԱՆ»

Հայկական պահանջներուն նուիրուած

ԲԱԲԱԿԱԼԼՕ

Այծարիպետական պատերազմը

քաղաքական երգիծաթերթ

«ԼԸ ՄԱԹԷՆ», «ԼԸ ԹԱՆ», «ԼԸ ԺՈՒՐՆԱԼ»

ևն. քաղաքական օրաթերթեր

Գաւառական նորագրամատեանները մասնաւոր զեղչ: Դիմել Պոլիս, Պաղը Ալի ճառաքէր Թիւ 72, Սփռող գործակալութիւն, Սամսոն Գիւլբէնեան:

ՏՈՒՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. Խ. ՔԱՖԱՋԵԱՆ

1902 Թուականէն ի Բարիզ, Սէն-Լուի և Նէքէր հիւանդանոցներուն մէջ կատարելագործելով իր մասնագիտութիւնը ... [illegible]

ՏՕՔԹ. ՌՈՒԲԷՆ ՕՀԱՆԵԱՆ

ՔԷՕԹԱՀԷԱ

Վկայեալ Պէյրութի Ամերիկեան համալսարանէն, աւաժամեայ Թաղապետական բժիշկ, մասնագէտ, ներքին և մորթային հիւանդութեանց: Կը հրաւիրենք Քէօթահիոյ արգոյ հասարակութիւնը օգտուիլ յարգելի Տոքթէօրին ներկայութենէն:

ՏՈՒՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

բո, Ֆաղսիաթ ֆրանսական հիւանդանոցն ... թիւ 9 Վալիտէ Ջէշմէ ճառաքէր

ՏՕՔԹ.

ԱՐԱՄ ՌՈՒՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

[illegible]

[illegible]

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՁՈՒԼԱՐԱՆ

ՑՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐՈՒ

ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

Ձուլարանս որ չորս տարուան տարիներէ ի վեր հաստատուած է, ունի ամենավերջին կատարելութիւններով օժտուած մեքենաներ:—Ձուլարանիս մէջ կը պատրաստուին հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն, ռուսերէն, պուլկարերէն, հրէերէն և վրացերէն ամէն տեսակ տառեր, ինչպէս նաեւ յարակից մասերն է էսլաբ, զաղար, էնթէրլին, կօրնիչներ և գծ:—Մեր բոլոր պատրաստութիւնները կը պատրաստուին մասնագէտ ձուլիչի մը հսկողութեան տակ և յանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով և անթերի խնամքով:—Ձուլարանիս առաքներու ցուցակը փափաքողներուն կը ղրկենք ձրի:—Մեր միակ հասցէն

ՄԻՀՐԱՆ Մ. ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս Պաղը Ալի ճառաքէր, Մէսէրէ օթէլի դիմաց, Թիւ 1:

ՌՈՒՍԻՆԵՐՈՒԷ ԱՅՐԵՐՈՒ ՏՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԳԱՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ԵՒ ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՏՕՔԹ. Ա. ԷՍՄԱՆՈՒԷԼԻՏԻՍ

Նոր դրութեամբ և կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիջութիւնը, գաղղիական ախտը, անկարողութիւնը և արգանդի հիւանդութիւններ: Ամէն օր առաւօտէն մինչեւ իրիկուն կը գտնուի Պաղը Ալի ճառաքէր, Մէսէրրէթ օթէլի դէմը, Քամէր յատուկ Բ. յարկի իր դրասենեակի մէջ, ուր կ'ընդունի հիւանդները: Կինեւրու համար յատուկ տեղ կայ: 50—10

ՏՔԹ. Հ. ԻՆԿԻԼԻՋԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՏՆՆԴԱՄԻՋԱԿԱՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Դրսական ամենավերջին մեթոտներով կը դարմանէ հինն ու նոր ջերմամիջութիւնը, գլխաւորապէս միզածորանի, երիկամունքի և Բրոսթաթի հիւանդութիւնները: Իսկ ֆրանկախտը ամէն տեսակները կարճ ժամանակի մէջ հիմնովին կը բուժէ ի հարկին 606 ի չնեարկով: Հիւանդ կ'ընդունի, բայց ի կիրակէէ ամէն օր Պահճէ գաբու, Պօղաչաճիին դէմ, Սթանպօլ խան, Թիւ 13, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ: Հինգշաբթի օրերը ձրի: 50—2

ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԳԱՐԹԱԼ

Օսմանեան Իտալ

Հինգերորդ տարեշրջան

Վարժարանս նոր տարեշրջանին սկսեալ Իտալիի վերածուած ըլլալով, գաւառացիները կազմութեան համար այժմէն արձանագրութիւն արձանագրութիւն բացուած է մայրաքաղաքիս և շրջականերու, ինչպէս նաեւ գաւառացի աշակերտներու համար: Կրթական ծրագիր մը համաձայն մեծ խնամքով կ'աւանդուին Հայերէն, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն և Անգլերէն, իրենց իմացական լեզուով և խօսելու վարժութեամբ (բառաբիք), նոյնպէս գիտութիւնները և ուսմանց անհրաժեշտ բոլոր ճիւղերը, մասնաւորաբար վաճառականութիւն, ամարական, տնտեսական և առեւտրական գիտելիք: Իսկ աղջիկներու համար ասեղնագործութիւն, կար և ձեւագիտութիւն տեսական և գործնական:

Գիշերօթիկները կը վայելեն մայրական խնամք, կանոնաւոր հոգածութիւն և ընտիր սնունդ՝ առողջապահիկ պայմաններով: Շէնք ընդարձակ, գեղեցկադիր և օդաւէտ ընդարձակ պարտէզով:

Նում թէ ոչ եւս է անիկա, բայց ասիկա երկար պիտի տեւէ... մանաւանդ երկար:

Երկար ատեն տկլոյն այպէս մտածեց և չափեց:

Վերջապէս հաստատուն որոշումներ տալով անչուշտ, գործել զանգակի մը վրայ:

Այս կոչին վրայ մարդ մը երեւցաւ որ վերջին ծայր քաղաքավարութեամբ ծռեցաւ:

Այս մարդը Պարպա Ռոպերի կեդծ աղգականն էր, Տօն Սանթարիօն էր:

— Պարոն Սանթարիոն, ըսաւ Թուլուզա տրրտական չնչող մը, կը խոստովանիմ որ ձեր մասին խաբած չէին զիս: Ճարպար և հզօր ձեռքերու մէջ պիտի ինկնաք ըլլալ Թանկագին ժամանակ մը. Պատուաւոր կերպով կատարեցիք զանազան պաշտօններ որոնց համար ձեզի վստահած էր, ձեզ փորձելու նպատակաւ միայն: Կը խոստովանիմ թէ հրամաններս գործադրեցիք աւելորդութեամբ ու փութկոտութեամբ: Կը հաւանիմ վերջինը նախանձներէ ծառայութեանը մէջ առնել ձեզ:

— Ա՛հ, Տիկին ըսաւ Սանթարիօն տառապ ուրախ, հաւատացէք որ եռանդս և անձնուիրութիւնս...

— Աւելորդ յայտարարութիւններու պէտք չի կայ: ընդմիջեց Թուլուզա կայսրու: Թուլուզա էլխանուհին կը վճարէ առատօրէն, որպէս զի եռանդով և անձնուիրութեամբ ծառային իրեն: Տեսէք, գիտէք դուք որ Նրբամիտ խղճմտանք մըն էք, մարդկային հասարակութեան ամենէն վստահելի երաշխաւորն էք: Ձեր չատ եր ուրանք կ'երաշխաւորէ ինծի թէ՛ ձեր եռանդին և թէ՛ ձեր անձնուիրութեան... Գալով հաւատարմութեան, այդ մասին քիչ մը վերջը պիտի խօսինք: Այս պահուն գլխաւորը այն է որ լաւ գիտնաք թէ ճշմարտութիւնը, այսինքն թէ պիտի չկրնէք ինծի պէս տէր մը:

հետզհետէ զայրացկոտ, ապահովցաւ թէ մտածած օր մը պիտի գար որ իր վրէժը պիտի լուծէր և քաւել պիտի տար իր ոճիրները, այս սոսկալի կնոջ անհնարին կարողականը յաղթական ելաւ:

Սպանուելքը այսպիսի մարդու մը, որ խիստ ցանցառօրէն և ոչ երբէք պարապ տեղը կ'սպառնար այսպէս սպանալիք մը, որ իրաւամբ կրնար յիմարեցնել ամենէն անվեհեր և քաջ մարդը, փոխանակ զինքը ընկճելու և յուսահատեցնելու, ալ աւելի շրջեցուց իր բացառիկ կերպով զուարթող բնաւորութիւնը:

Մէկէն ի մէկ զգաց դարձնել իր պաշտօնական թիւնը և պաղարիւնը: Ինքն ինքզինքը ձայնով մը պատասխանեց:

— Հանգիստ եղիր աղջի՛կ, պիտի զգուշանամ և այնպէս մը պիտի ընեմ որ քեզմէ ալ ետ չծանրանայ ալ մէկուն վրայ:

— Աղէ՛կ, մրմռաց Բարաէլյան, չափազանցութիւն ըրած չեմ ըլլար յոյժօրէլով ձեզ այդ բանին... Բայց ինչ՛ը որկին, եթէ ձեզի հետ ատենց քաղաքավարութեան կը վարուիմ... Ձեմ գիտեր թէ Թոյնէ՛ն է արդեօք, զոր ատատօրէն բոլորած էք ինծի, բայց իրօք ինքը այն է թէ քանի ունիմ առաքիկ, ասդի վրայ չեմ կարող միալ: Կասկե՛նք ուրեմն այս չանէական խոստովանութիւնը և ներելէք որ պահէի այս քարերուն վրայ, որոնց կոհակ սիրով ունին, և որոնցմով հարկ է որ բուսականանում, քանի որ Ձեր Սրբութիւնը չէ բարեհաճած չնորհել նոյնիսկ ամենափոքր յարդի խուրձ մը ինծի պէս մահապարտին, ինչ որ գոնէ նուազ վայրագութիւն պիտի ըլլար, բայց ըսածս յանդիմանութիւն չէ... Ուրեմն, գիշեր բարի...

Եւ Բարաէլյան, որ Թուլայից խմբէն քիչ մ գարուն չանաս ժանիքներուն ադդեցութեան տակ, ինչպէս կչդար